

Vlaams
Parlement

vergadering **32**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Plenaire Morgenvergadering

van 23 april 2014

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	3
VERONTSCHULDIGINGEN	3
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	3
ONTWERP VAN DECREET betreffende de omgevingsvergunning – 2334 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 9	
Algemene bespreking	3
Artikelsgewijze bespreking	12
ONTWERP VAN DECREET betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning – 2419 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	12
Artikelsgewijze bespreking	14
ONTWERP VAN DECREET betreffende complexe projecten – 2417 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	15
Artikelsgewijze bespreking	23
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos – 2424 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 7	
Voorstel tot wijziging van de agenda	23
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	24
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid en tot opheffing van diverse andere bepalingen – 2423 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 6	
Algemene bespreking	24
Artikelsgewijze bespreking	29
ONTWERP VAN DECREET houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap – 2429 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 8	
Algemene bespreking	29
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	51
MOTIE van de heren Björn Rzoska en Dirk Peeters tot onderzoek door het Rekenhof naar de ontwerpovereenkomst tussen de nv BAM en de nv Liefkenshoektunnel enerzijds en het financieel model achter de Oosterweelverbinding anderzijds, ingediend door de nv BAM bij het Instituut voor de Nationale Rekeningen op 17 maart 2014 – 2533 (2013-2014) – Nr. 1	
Voorstel tot aanvulling van de agenda	51
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	52

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 9 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigen zijn ingekomen van de volgende leden:

Cindy Franssen, Marc Van de Vijver, Ulla Werbrouck: ambtsverplichtingen;

Jan Roegiers: door het Vlaams Parlement toegestane zending;

Lukas Van Der Taelen: familieplichtingen.

■

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 60/25)

■

ONTWERP VAN DECREET betreffende de omgevingsvergunning

– 2334 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 9

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de omgevingsvergunning.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Ceysens, verslaggever, heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, de ministers zijn nog altijd niet aanwezig, en dat lijkt me niet goed.

De voorzitter: Mijnheer Sanctorum, maak u niet ongerust, we zullen het nodige doen.

De heer Hermes Sanctorum: Ik neem aan dat ze tijdens de bespreking aanwezig zullen zijn?

De voorzitter: Inderdaad, en anders schorsen we de vergadering. Intussen kan de heer Ceysens wel al verslag uitbrengen.

De heer Lode Ceysens: Voorzitter, ik dank u dat ik toch meteen aan mijn verslag mag beginnen, anders zou ik nog langer met plankenkoorts op mijn stoel moeten zitten wachten. Ik ben ook naar voren gekomen zodat u mij tussen de menigte kunt herkennen.

Niettegenstaande de geringe belangstelling en het vroege uur van deze vergadering, wil ik toch het belang van dit ontwerp van decreet benadrukken. Ik heb het al meermaals gezegd.

Sinds de jaren 80 wordt er in Vlaanderen al over de omgevingsvergunning, het integreren van de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning, gesproken. Deze regering nam het dan eindelijk op zich om deze ‘permis unique’ zoals het vaak werd genoemd in de commissie Sauwens, te realiseren. Maar tussen droom en daad ligt een heel lange weg en dat deze weg niet zo simpel was, is duidelijk. Er was de bevoegdheidsverdeling voor het verlenen

van vergunningen tussen gemeente, provincie en gewest. Op die verschillende niveaus waren verschillende mensen en diensten met die dossiers bezig. De milieuvergunning had een tijdelijk karakter en de bouwvergunning een permanent.

Toch zette de regering door en deze hervorming was een uitgelezen kans om ook een aantal andere dingen te regelen, zoals bijvoorbeeld het geïntegreerd advies. Conceptnota's werden besproken en goedgekeurd, verschillende administraties werkten uit, adviezen werden gevraagd en verstrekt. Het ontwerpdecreet op de omgevingsvergunning werd uiteindelijk op het einde van 2013 in het Vlaams Parlement ingediend. Vijf commissiezittingen werden er besteed aan dit ontwerp. De commissie hield op 12 en 18 februari 2014 hoorzittingen over het ontwerp van decreet betreffende de omgevingsvergunning. De commissie hoorde op 12 februari 2014 vertegenwoordigers van de Boerenbond, de Bond Beter Leefmilieu (BBL), het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka), de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) en de Vlaamse Confederatie Bouw. Op 18 februari 2014 kreeg de commissie toelichting bij de werklasmeting die in opdracht van het Departement Bestuurszaken werd uitgevoerd door Deloitte en hoorde ze vertegenwoordigers van de Vereniging van de Vlaamse Provincies en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en professor Dirk Lauwers van de onderzoeksgroep Stedelijke Ontwikkeling van de Universiteit Antwerpen. Uit de hoorzittingen bleek duidelijk dat de werkgevers in Vlaanderen allemaal achter de principes van dit decreet stonden. Ook de BBL kon zich in een aantal uitgangspunten vinden maar waarschuwde toch ook voor enkele risico's en neveneffecten. Bij de werklasmeting, bedoeld om de impact van dit decreet op de lokale besturen in te schatten, werden dan weer zeer veel kritische bedenkingen gemaakt.

Tijdens de algemene bespreking waren niet alle fracties unaniem. De Groenfractie, bij monde van collega Sanctorum, zag veel risico's. Groen hoopt dat dit ontwerp van decreet een versnelling van procedures realiseert, maar was daar niet van overtuigd. Ook het permanente karakter leverde veel kritische bemerkingen op van de Groenfractie.

De CD&V-fractie prees het ontwerp en het vele werk dat hieraan voorafgegaan was. CD&V vond de centrale rol van de lokale besturen en het geïntegreerde advies grote stappen vooruit. CD&V vond bovendien het permanente karakter van de omgevingsvergunning een reuzenstap.

De N-VA-fractie zag in het ontwerp van decreet een versnelling en een vereenvoudiging, maar zag er ook een pilootproject in waar later nog andere wagonnetjes aan kunnen worden vastgehangen, zoals de socio-economische vergunning.

Collega Huybrechts zei dat de Vlaams Belangfractie veel belang hecht aan de doelstellingen van dit ontwerp van decreet, maar legde sterk de klemtoon op de absolute noodzaak van een goede begeleiding van de lokale besturen.

Namens sp.a beklemtoonde de heer Vanlerberghe dat het een goed ontwerp van decreet is, met veel evaluatiemogelijkheden, gekoppeld aan het permanente karakter, maar hij vroeg ook aandacht voor een goede begeleiding van de lokale besturen.

Mevrouw Van Volcem zag vanuit Open Vld veel gemiste kansen bij dit ontwerp. Zij vreesde prijsverhogingen op de woningmarkt door te trage procedures en nog veel onduidelijkheid voor ondernemers. Open Vld vroeg zich ook af of dit ontwerp, dat duidelijk winst is voor de gemengde aanvragen, niet te veel vertraging zal genereren voor de niet-gemengde aanvragen.

Er werden vanuit de verschillende fracties amendementen aangebracht op dit ontwerp van decreet: een aantal technische en een aantal als reactie op de hoorzittingen. Verschillende fracties vroegen bijvoorbeeld hoorrecht in de beroepsprocedure op provinciaal niveau, wat intussen in de commissie werd toegevoegd. Het geamendeerde ontwerp werd uiteindelijk goedgekeurd met 8 stemmen voor bij 4 onthoudingen. Niemand stemde tegen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, een aantal voordelen van de omgevingsvergunning zijn al toegelicht door collega Ceyskens, waarvoor dank. Eerst is er de integratie van beide

vergunningenstelsels, wat een vereenvoudiging en een versnelling van procedures moet meebrengen. Ten tweede garandeert het permanente karakter een grotere rechtszekerheid aan de vergunningplichtigen. Ten derde moet, na de tijdswinst die kan worden geboekt, de invoering van de omgevingsvergunning leiden tot een betere kwaliteit, tot betere vergunningen. Er komt één openbaar onderzoek, één adviesronde en één consensusadvies.

Niet onbelangrijk is te vermelden dat lokale besturen in het licht van de nieuwe uitgebreide taakstelling, extra begeleid en ondersteund zullen worden. Met dit ontwerp van decreet komen we tegemoet aan een vraag die al twintig jaar weerklinkt, vooral vanuit de ondernemerswereld, om werk te maken van de integratie van stedenbouwkundige vergunningen en milieuvergunningen. De ministers Muylers en Schauvliege zijn dus geslaagd in een dossier waarin velen voor hen gefaald hebben. Wij zullen dit graag goedkeuren.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, ministers, collega's, onze leefomgeving heeft een grote impact op de kwaliteit van ons leven, en in het bijzonder van onze gezondheid. Het recht op bescherming van onze gezondheid en van een gezond leefmilieu zijn als grondrechten opgenomen in artikel 23 van de Grondwet. De maatschappij moet in het bijzonder waken over een gezonde leefomgeving voor kinderen. Hun lichaam is immers nog volop in ontwikkeling en daardoor nog extra kwetsbaar. Kinderen nemen de gevolgen van een ongezond leefmilieu hun hele leven mee.

De gezondheid van onze leefomgeving staat evenwel sterk onder druk. De luchtkwaliteit en het omgevingslawaai in Vlaanderen overschrijden de geldende milieukwaliteitsnormen. In de aanloop naar de herziening van de Europese luchtkwaliteitsrichtlijnen in het najaar van 2013 heeft de World Health Organization (WHO) overigens laten verstaan dat de huidige normen strenger moeten worden.

Het wegverkeer is in Vlaanderen de voornaamste bron van luchtvervuiling en omgevingslawaai. Internationaal zijn wetenschappers het erover eens dat verkeersemissies een zeer negatieve impact hebben op de gezondheid van iedereen die in de nabijheid van een drukke verkeersader woont, werkt of verblijft. Er is een aangetoond rechtstreeks verband tussen de levensduur en de afstand tussen de plaats waar men verblijft en een drukke verkeersweg. Een aantal groepen in de samenleving zijn daarbij extra kwetsbaar: nog ongeboorte en opgroeiende kinderen, ouderen en personen met een chronische aandoening. Samengenomen is meer dan een derde van onze bevolking extra kwetsbaar voor de gevolgen van verkeersemissies. Desondanks worden nog steeds tal van nieuwe projecten voor ziekenhuizen, scholen, opvanginitiatieven en rusthuizen gepland vlakbij drukke wegen.

De problematiek heeft ook een sociale kant. Gezinnen met de laagste inkomens en het laagste autobezit wonen dikwijls op die plaatsen waar de gezondheidsimplicaties van luchtverontreiniging en lawaaihinder het grootst zijn.

Luchtvervuiling en omgevingslawaai brengen ook heel wat kosten met zich mee. Een studie van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en de Vlaamse Milieu-maatschappij (VMM) in opdracht van Milieurapport Vlaanderen heeft aangetoond dat de chronische effecten van blootstelling aan fijn stof alleen al de maatschappij per jaar 3,4 miljard euro aan gezondheidskosten kosten. Samen met de effecten van verkeerslawaai wordt dit zelfs meer dan 5 miljard euro per jaar.

Om echt werk te maken van een gezonde leefomgeving moet verontreiniging veroorzaakt door wegverkeer dus aangepakt worden. Ondanks die vaststelling slaagt het Vlaamse mobiliteitsbeleid er tot op heden niet in om het wegverkeer als verontreinigingsbron werkelijk terug te dringen. Talloze instrumenten zijn beschikbaar om dit aan te pakken maar worden niet omgezet in de praktijk. Er mag dus niet meer worden gearzeld om daadkrachtig in te zetten op de vermindering van verkeersverontreiniging.

Het huidige juridische kader blijkt een gezonde leefomgeving nauwelijks te waarborgen. Een mobiliteitsbeleid dat de potentie heeft om te leiden tot een echte omslag naar duurzame mobiliteit ontbreekt voorlopig en de milieuwetgeving en de wetgeving op de ruimtelijke ordening zijn niet aangepast aan het inzicht dat ook verkeerswegen belangrijke bronnen van verontreiniging zijn.

Collega's, ik heb hier een theoretische beschouwing bij die door mezelf of door iemand van mijn fractie geschreven zou kunnen zijn. Het is een tekst die geschreven werd en ondertekend door onder andere Allergienet, de Alliance for Childhood European Network Group, de Bond Beter Leefmilieu, de Gezinsbond, de loco-regionale gezondheidsoverleggen en -organisaties (Logo's), het Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties, het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie, de Vlaamse Liga tegen Kanker – en ik zou nog een tijdje kunnen doorgaan. De tekst is ook mee ondertekend door een aantal onderzoeksautoriteiten zoals de professoren Catherine Bouland, Dirk Avonts, Benoit Nemery en Tim Nawrot. Al deze gerenommeerde mensen zijn verbonden aan verschillende universiteiten in ons land. Ongeveer gelijktijdig – en het was niet afgesproken – toen Groen een amendement indiende bij dit Omgevingsvergunningendecreet om afstandsregels in te voeren tussen kwetsbare groepen en verkeerswegen, kwam deze oproep. De inhoud was hetzelfde: het ging ook over afstandsregels en een in de eerste plaats brongerichte aanpak. Maar omdat zo'n brongerichte aanpak heel veel tijd vergt, moeten er drastischere maatregelen worden genomen. Aangezien de afstand tussen verkeer en kwetsbare groepen zo'n robuust wetenschappelijk bewijs heeft, lijken die afstandsregels de meest geschikte manier om de blootstelling aan en de impact op onze gezondheid van vervuilende stoffen te doen dalen of zoveel mogelijk te vermijden.

Dat is naar het voorbeeld van Nederland, waar besluitgevoelige bestemmingen in 2008 zulke afstandsregels invoerden. De oproep van mijn fractie en van al die organisaties en onderzoeksautoriteiten viel in dovemansoren. Geen reactie vanuit andere fracties, enkel een minister die stelde dat het leefmilieu onvoldoende werd beschermd.

Dat deze Vlaamse Regering geen gebruik maakt van de omgevingsvergunning om een kwaliteitsvollere leefomgeving te verkrijgen, is echt een gemiste kans. Een kans die hopelijk door een volgende Vlaamse Regering zal worden genomen. Dit is het einde van de legislatuur, maar het is niet alleen de verantwoordelijkheid van deze regering, maar ook van de meerderheid van dit parlement dat er onvoldoende aandacht is geweest voor luchtkwaliteit, voor de impact op onze gezondheid.

Ik verwijs ook graag naar de recente rapportage naar aanleiding van het luchtkwaliteitsplan. We doen in Vlaanderen gewoonweg te weinig voor onze luchtkwaliteit. Minister, dat zeg ik niet alleen, dat bewijzen tal van oproepen en rapporten van uw eigen administratie. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik wil een kanttekening maken bij het verhaal van de afstandsregels door de heer Sanctorum. Een afstandsregel als such zegt veel minder dan blootstellingsnormen. Het is niet zozeer de afstand tot een bepaalde weg die bepaalt hoeveel vervuiling en lawaai je te slikken krijgt. Het is de hoeveelheid verkeer, de evolutie van de uitstootnormen, de Euroclassificatie van onze wagens, de turnover van het wagenpark. Dat zorgt er allemaal voor dat binnen eenzelfde afstand en verkeersvolume, de luchtkwaliteit ook verbetert. Alle heil verwachten van afstandsregels, los van de verkeersdrukke op een bepaalde weg, los van de samenstelling van dat verkeer, is te kort door de bocht. Om nu te beweren dat je daardoor de gezondheidsrisico's zult terugdringen, daar geloof ik niet in. Het enige relevante criterium is de blootstelling van de bevolking aan vervuiling en lawaai.

De heer Sanctorum heeft wel een punt dat de verbetering van de luchtkwaliteit, zeker inzake blootstelling aan stikstofdioxide en fijn stof, nog een weg heeft af te leggen. Er zullen nog

maatregelen moeten worden genomen in de transportsector, de bouwsector, de industrie, om de Europese normen te kunnen halen en ervoor te zorgen dat de Vlaming gezonde lucht zal inademen.

De verdienste van het omgevingsvergunningdecreet is toch heel anders. Dit is een proceduredecreet dat er moet toe leiden dat gescheiden vergunningsprocedures worden geïntegreerd, dat er één aanvraagdossier kan worden ingediend, wat een pak administratieve last vermindert. Er komt één geïntegreerd, gewogen advies, zoals we ook hebben gevraagd in de resolutie van de commissie-Sauwens. Dat wordt gehonoreerd: één adviesprocedure, één beroepsprocedure, één uitspraak. Dat heeft allemaal serieuze voordelen.

Kijk alleen maar naar de problematiek van de windmolens. We maken vandaag mee dat in afgebakende windturbinelocaties, waar men windmolens wenst vanuit planologisch oogpunt, projectontwikkelaar A een milieuvergunning heeft gekregen, en projectontwikkelaar B met een park dat daar haaks op staat, een stedenbouwkundige vergunning. Het gevolg van die gescheiden werelden is dat er helemaal niets komt. In een zone waarvan de overheid stelt dat ze windturbines wilt, heffen die gescheiden vergunningstelsels elkaar op. Die zones blijven dus geblokkeerd.

Welnu, met zo'n omgevingsvergunning zal dat worden opgelost. Het is nog één ontwikkelaar die in één zone een vergunning kan krijgen. Dit voorbeeld toont aan dat het om meer gaat dan een loutere vereenvoudiging. Dit zorgt in de praktijk voor heel wat minder blokkages.

Los van die vereenvoudiging wordt er ook een belangrijke versnelling doorgevoerd, ik zal niet zeggen voor elk dossier, maar toch zeker al voor de milieu-effectrapportplichtige projecten.

Het feit dat de MER-procedure wordt geïntegreerd in een vergunningsprocedure betekent toch al snel een tijdswinst van zes maanden. Dat is niet niks. Het is heel wat. We mogen blij zijn dat er nog heel belangrijke investeringsprojecten naar Vlaanderen komen. Voor die investeringsprojecten betekent dat een serieuze versnelling van de procedure.

Daarnaast denk ik dat er nog aandachtspunten blijven. Zo is er de extra werklast voor de lokale besturen. De omgevingsvergunning gaat gepaard met een belangrijke declassering, waarbij vergunningen die tot voor kort door de bestendige deputaties op het niveau van de provincie werden uitgesproken nu in eerste aanleg bij de colleges van burgemeester en schepenen terechtkomen. Er werd een actieplan in het vooruitzicht gesteld dat die lokale besturen ook zal helpen in het vormen en opleiden van ambtenaren. Via een amendement hebben we er in de laatste rechte lijn net voor de goedkeuring in de commissie voor gezorgd dat de regering de nodige middelen moet uittrekken om die extra werklast voor de lokale besturen te kunnen compenseren. We zullen geen bevoegdheden overdragen als er geen centen mee gepaard gaan. Met dat amendement kunnen we ermee leven dat dit decreet een belangrijke declassering met zich meedraagt. De lokale besturen zullen in de praktijk zelf moeten aantonen dat ze die nieuwe bevoegdheden aankunnen en de nieuwe taken met de volle verantwoordelijkheid perfect tot een goed einde kunnen brengen.

Dit decreet moet een belangrijke start zijn voor de hele digitaliseringsoefening. Er zijn een aantal proefprojecten geweest rond de digitale bouwaanvraag, maar die aanvraag stond on hold in afwachting van die omgevingsvergunningen. De databank van milieuvergunningen moet een databank van omgevingsvergunningen worden. Het is nog altijd niet operationeel, maar we hopen dat met dit decreet het startschot kan worden gegeven voor die digitalisering. Eén digitale vergunningendatabank, één digitale aanvraag moet, wat ons betreft, gepaard gaan met de mogelijkheid om in het kader van openbare onderzoeken digitale adviezen, digitale beroepschriften enzovoort in te dienen.

Een laatste punt dat voor ons van belang is, is het permanent karakter. Daar is heel wat om te doen geweest. De vergunningen worden nu in principe permanent van aard. De vraag stelt zich dan of er genoeg opportuniteiten zijn om die vergunningen aan te passen aan de stand der techniek, de best beschikbare technologieën enzovoort. Wij denken dat die kans er is via

die periodieke evaluatieprogramma's. Die moeten wat ons betreft ook zeer ernstig worden genomen. Als er nieuwe best beschikbare technieken zijn, moeten die doorwerken naar de vergunningen.

Er worden in het decreet ook een aantal uitzonderingsgronden opgesomd om vergunningen tijdelijk te kunnen bijsturen of in de duur te beperken. Het is belangrijk om die uitzonderingsgronden ernstig te nemen. Zo staat er in artikel 81 onder andere dat men moet kunnen gaan tot een twintigjaarlijkse bijstelling, voor zover de risico's en de hinder niet via milieuvorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden herleid. Verderop staat gedefinieerd wat er als hinder en risico's kan worden beschouwd. Er staat onder andere bij dat het ook moet gaan over de risico's op de uitputting van hernieuwbare en niet-hernieuwbare hulpbronnen.

Minister, het lijkt mij nuttig dat u iets verduidelijkt. Ik zal het voorbeeld van de afvalverbrandingsinstallaties aanhalen. Rond die afvalverbrandingsinstallaties willen we conform het Materialendecreet een krappe capaciteitsplanning opstellen waarbij er geen overcapaciteit mag zijn die de druk op recyclage en selectieve inzameling zou wegnemen. Het is een type installatie dat om de twintig jaar moet kunnen worden geëvalueerd. Als er een overcapaciteit is, moet kunnen worden gezegd dat de meeste van die verouderde installaties na twintig jaar zullen worden gesloten om het principe van de krappe planning overeind te kunnen houden en om, met andere woorden, geen overcapaciteit aan verbrandingsinstallaties te creëren met een negatieve impact op selectieve inzameling, recyclage en preventie, een fenomeen dat we vandaag in Nederland en Duitsland zien.

Minister, misschien kunt u nog eens bevestigen dat de mogelijkheid wel degelijk bestaat om in dergelijke gevallen de vergunningen voor bestaande installaties in te trekken om een aantal principes uit ons milieubeleid, zoals de krappe planning en de afvalbeheerhiërarchie die recyclage en materiaalrecyclage laat voorgaan op energierecuperatie, te kunnen hardmaken.

We zullen dit ontwerp van decreet met veel plezier goedkeuren. Het werk is daarmee echter nog niet af. We verwachten van de Vlaamse Regering dat ze de uitvoeringsbesluiten tot een goed einde zal brengen. We verwachten tevens dat dit ontwerp van decreet meteen het startschot zal vormen voor een digitalisering van de vergunningsprocedure en dat we, met andere woorden, de vereenvoudiging die nu reeds in de procedures vervat zit, in de praktijk te zien zullen krijgen.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, ik wil eerst even ingaan op wat de heer Martens over die uitvoeringsbesluiten heeft gezegd. Volgens mij houdt het ontwerp van decreet in dat we in principe na minstens een jaar over de uitvoeringsbesluiten moeten beschikken. Ik veronderstel echter dat die uitvoeringsbesluiten bijna klaar zijn. Indien niet, geldt dit allicht wel voor de opmaak ervan.

Ik zou graag een stand van zaken krijgen. Ik zou graag weten of vooral de volgende Vlaamse Regering die uitvoeringsbesluiten zal moeten schrijven. Het is mogelijk dat ze momenteel al zo goed als klaar zijn. De volgende Vlaamse Regering kan dan, afhankelijk van de samenstelling, natuurlijk nog wel wijzigingen aanbrengen. Ik veronderstel dat een voorstel van uitvoeringsbesluiten klaar zal zijn.

Wat de evaluaties betreft, ben ik, in tegenstelling tot de heer Martens, veeleer bezorgd. Iedereen verwacht veel van die evaluaties. Tijdens de hoorzittingen hebben we echter vernomen dat er bij de gemeenten en de provincies enig voorbehoud leeft. Zeker in de kleine gemeenten bestaat er enige vrees met betrekking tot de capaciteit. De vraag is of die gemeenten voldoende personeel hebben om die verantwoordelijkheid op te nemen.

Het is gemakkelijk te stellen dat we in theorie alle heil van die evaluaties mogen verwachten. De vraag is natuurlijk wat in de praktijk zal gebeuren. De uiteenzettingen van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) tijdens de hoorzittingen hebben mijn vrees absoluut niet weggenomen.

Ik wil ook nog even reageren in verband met de afstandsnormen. Het is uiteraard de blootstelling aan een hele cocktail van schadelijke stoffen die uiteindelijk een impact op onze gezondheid genereert. Dat is vrij evident. Ik stel echter vast dat we de blootstellingsnormen niet halen en dat de wetenschappelijke vraag blijft aan wat we dan precies worden blootgesteld.

De meest robuuste benadering houdt in dat de impact van een blootstelling op onze gezondheid wordt gemeten. Daarover bestaat echter heel wat wetenschappelijke discussie. Er is geen discussie over het feit dat het verkeer een impact op onze gezondheid heeft. De vraag is welke impact dit exact is, welke processen hierdoor in ons lichaam in gang worden gezet en welke stoffen hiervoor verantwoordelijk zijn.

Ik denk in dit verband onder meer aan de discussie over particulate matter 10 (PM₁₀), een maat voor fijn stof in de EU en bijgevolg ook in Vlaanderen. Op basis hiervan zijn blootstellingsnormen opgesteld. Waarschijnlijk zijn het de veel kleinere fracties die schade berokkenen. De vraag is dan op welke wijze dit gebeurt. Binden de stoffen zich aan de kleine fracties? Zijn het de kleine partikels, zoals stikstofoxide, zelf? Het is een hele mix en een zeer complex probleem.

We merken dat de oproep van die wetenschappers ten aanzien van de politiek geen steun vindt in het Vlaams Parlement of bij de Vlaamse Regering. Volgens die wetenschappers is de afstand tot de verkeersweg de beste maat om de graad van de schadelijkheid van het autoverkeer te bepalen. Die afstand is het wetenschappelijk argument voor de invoering van de afstandsregels. We moeten er akte van nemen dat daar geen politieke meerderheid voor bestaat. Dit is in elk geval wetenschappelijk gefundeerd.

De heer Lode Ceysens: Voorzitter, volgens mij treedt dit ontwerp van decreet in werking een jaar na de uitvoeringsbesluiten. Het is niet zo dat de uitvoeringsbesluiten een jaar na de goedkeuring van het ontwerp van decreet klaar moeten zijn.

Mijnheer Sanctorum, wat uw betoog betreft, wil ik toch even vermelden dat het hier om een ontwerp van proceduredecreet gaat. We spreken hier niet over de inhoud van de verschillende vergunningen.

Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om namens onze fractie de kernpunten in deze omgevingsvergunning nog eens heel duidelijk te onderstrepen. We zijn uiteraard zeer tevreden dat we met de omgevingsvergunning in de toekomst naar één aanvraag kunnen gaan. We hebben de afgelopen jaren aan den lijve ondervonden dat we intussen in een maatschappij leven waar elke mogelijkheid om op basis van procedurefouten iets onderuit te halen, wordt aangegrepen. Daarom is het voor iedereen veel duidelijker en transparanter om één procedure te hebben.

De burger heeft er vaak geen boodschap aan of het nu over de bouwvergunning- of de milieuvergunningaanvraag gaat. We zien daar dikwijls dat bezwaren een en dezelfde zijn. Nu is er één aanvraag en één beroepsmogelijkheid. Daarmee is alles gestroomlijnd.

Ook heel belangrijk is dat de gemeenten de bevoegde instantie worden of blijven voor alle kleine en middelgrote projecten. Gemeentebesturen beschikken dikwijls het best over de lokale antennes om te peilen naar het draagvlak of de bijkomende voorwaarden die nodig zijn voor een lokaal project.

Het permanente karakter van de milieuvergunning biedt de aanvrager rechtszekerheid. Aan de andere kant denken we dat we er met het systeem van de evaluaties zeker van kunnen zijn dat in de toekomst ook de best beschikbare technologie in functie van het leefmilieu kan worden ingezet.

Ten slotte is er de veelgehoorde vraag van op het terrein, zowel van burgers die aanvragen indienen als lokale besturen, dat er bij het voorleggen van een project uit één stem zou worden gesproken, en dat men niet langer op lokaal niveau met drie adviezen moet zitten worstelen, die bovendien tegenstrijdig zijn. Het gezamenlijk uitwerken van een advies,

waarin de provinciale omgevingsvergunningscommissie een cruciale rol zal moeten spelen, kan volgens ons een absolute meerwaarde betekenen voor de omgevingsvergunning.

Wij waren verheugd om de vele positieve reacties die er op dit ontwerp van decreet kwamen tijdens de hoorzittingen. Als wij dit ontwerp van Omgevingsvergunningsdecreet vandaag goedkeuren, wat wij als CD&V-fractie alleszins zullen doen, zetten we een revolutionaire stap vooruit in het vergunningenbeleid in Vlaanderen.

De heer Hermes Sanctorum: Ik heb mij inderdaad versproken, mijnheer Ceysens. Het uitvoeringsbesluit is van kracht, een jaar nadat het besluit werd genomen.

De heer Lode Ceysens: Ik heb er tot de laatste vergadering op moeten wachten dat u mij eindelijk eens gelijk geeft. (*Gelach*)

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, het gaat hier inderdaad om een heel sterke vereenvoudiging. De verschillende procedures van de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning worden samengevoegd in één eengemaakte omgevingsvergunning. Dat wil zeggen dat je maar één procedure doorloopt en er maar één openbaar onderzoek is. Dat is natuurlijk een sterke vereenvoudiging en een versnelling voor wie graag initiatief wil nemen, dus voor de investeerder zelf.

Maar ook – en dat is hier vandaag nog niet echt aan bod gekomen – voor de burger is dit een betere zaak. De burger zal ook direct zien wat de impact is van de bouwvergunning en van de milieuvergunning. Het wordt in zijn geheel bekeken wat de impact op de omgeving is. Het wordt ook globaal, in één openbaar onderzoek aan die burger voorgelegd. Ook voor de burger is het beter om het globale plaatje te zien en concreet te zien wat de plannen zijn van wie wil investeren. Het is een zeer goede zaak op het vlak van vereenvoudiging, maar ook op het vlak van rechtszekerheid.

We hebben daar heel hard aan gewerkt. Het is een goede samenwerking geweest tussen Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu. Het betreft een proceduredecreet. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen, mijnheer Sanctorum, dat u inhoudelijk weinig opmerkingen kunt maken op wat hier voorligt. Daarom maakt u een bruggetje naar iets helemaal anders en begint u over de fijnstofproblematiek. (*Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum*)

U weet maar al te goed dat in dit proceduredecreet uw opmerking niet kán worden verwerkt. Als er inhoudelijke zaken moeten worden toegevoegd, moet dat gebeuren in het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, en niet in een proceduredecreet betreffende de omgevingsvergunning. Ik begrijp niet dat u dit hier vandaag op tafel legt als grote punt van kritiek op de omgevingsvergunning. Het heeft er op zich niets mee te maken.

U weet ook maar al te goed dat, wanneer een omgevingsvergunning wordt toegekend, er natuurlijk ook zoiets is als een milieueffectenrapport, waarbij alles wordt bekeken en ook de mobiliteit mee in overweging wordt genomen. In de provinciale vergunningscommissies en de gewestelijke vergunningscommissie zetelen natuurlijk ook alle betrokken actoren en alle betrokken administraties, ook qua mobiliteit, zodat er een geïntegreerd advies kan worden gegeven. Uw opmerking over het feit dat er geen afstandsregels mee werden opgenomen in dit ontwerp van proceduredecreet, slaat op niets. Ze kunnen ook niet worden opgenomen. Het gaat hier louter om een proceduredecreet. Dat gaat over hoe men een aanvraag doet, hoe de procedure verloopt en hoe de uitspraak gebeurt. Inhoudelijk kan hier dus eigenlijk niets aan worden toegevoegd.

Mijnheer Martens, u bent eigenlijk heel tevreden met het ontwerp, maar hebt toch een aantal bezorgdheden geuit. Het is natuurlijk zo dat de lokale besturen een aantal extra taken krijgen. Daarom ook hebben we volop ingezet op ondersteuning. U weet dat er ook provinciale ondersteuning van de lokale besturen komt. Wij zullen ook de intergemeentelijke samenwerking aanmoedigen en er is ook een actieplan dat mogelijk moet maken dat gemeentebesturen voldoende ondersteuning krijgen.

Aangezien een omgevingsvergunning permanent is, zullen ook de milieuvergunningen een permanent karakter krijgen. Er is dus in een evaluatie voorzien. U hebt daar zelf naar verwezen. U gaf een concreet voorbeeld met betrekking tot afvalverwerking. Uiteraard wordt daar ook rekening mee gehouden. Het zal ook aan de evaluatieplannen zijn die worden opgemaakt om een trend aan te geven, om aan te geven dat ook dat mee in overweging moet worden genomen bij de evaluaties. Uiteraard is het de bedoeling dat de evaluaties worden afgestemd op het inhoudelijke beleid dat wordt gevoerd.

De heren Sanctorum en Martens stelden ook de vraag naar de stand van zaken met betrekking tot de opmaak van de uitvoeringsbesluiten. Die zijn bijna klaar. We kunnen daar heel snel mee vooruitgaan. Na de goedkeuring daarvan kan dit ontwerp van decreet dan ook definitief in werking treden.

Voorzitter, ik wil in ieder geval het parlement bedanken, en ook heel specifiek de commissies en de commissieleden die hieraan hebben meegewerkt. Dan gaat het over de leden die vooral Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu volgen. Ze hebben daar ook heel hard aan gewerkt. Ze hebben nog heel nuttige hoorzittingen georganiseerd. Ik dank hen daarvoor, en ook voor de positieve reacties van daarnet in het parlement.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik wil nog iets dieper ingaan op de digitalisering. Mijnheer Martens, u hebt volkomen gelijk: we hebben wat vertraging opgelopen met de digitalisering van de bouwaanvraag. We willen immers net dat die applicatie ook de mogelijkheid geeft om zonder veel problemen over te schakelen naar een omgevingsvergunning. Volgens de jongste berichten zullen we op 1 juni echter kunnen starten met die gedigitaliseerde bouwaanvraag in die gemeenten die daar ook al klaar voor zijn. Andere gemeenten kunnen zich daarbij aansluiten.

Ik ben het ermee eens dat dit een fundamenteel bijkomend punt is met het oog op de versnelling, de vereenvoudiging en de vermindering van administratieve lasten. Niet alleen is er sprake van een integratie van twee vergunningen. Op zich is dat al zeer belangrijk, zowel qua inhoud als qua snelheid. Dit geeft echter ook een extra elan. Ik ben er heel blij mee dat dit kan samengaan.

Ik ben het eens met wat minister Schauvliege heeft gezegd over de goede samenwerking die er is geweest tussen haar kabinet, mijn kabinet en onze departementen en agentschappen. Alleen dankzij die goede samenwerking is gerealiseerd wat in het verleden blijkbaar heel moeilijk lag. Ik wil uitdrukkelijk ook het parlement bedanken, en vooral de commissie en de commissievoorzitter, voor de zeer positieve en constructieve samenwerking die we hebben mogen ondervinden voor het tot stand komen van dit ontwerp van decreet.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, u beweert dat ik geen kritiek zou kunnen uiten op het ontwerp. In de commissie heb ik een omstandig technisch betoog gehouden over dit ontwerp van omgevingsvergunningendecreet. Ik heb er inderdaad heel bewust voor gekozen om me toe te spitsen op de luchtkwaliteit, omdat dit voor onze fractie de belangrijkste insteek is. U zegt dat dit niet kan worden opgenomen, omdat het gaat over een proceduredecreet. Wel, dat is nu net onze kritiek: dit is enkel een proceduredecreet.

Wij vinden het een goede zaak dat de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning worden geïntegreerd. Daar zijn wij ook al jarenlang pleitbezorger van. Dat is niet het punt. Maar het is enkel een proceduredecreet, en in die zin is het een gemiste kans voor de volksgezondheid.

U maakt een opmerking over de MER. Het klopt dat er een MER moet worden opgesteld bij het aanleggen van een verkeersweg of het uitbreiden van de capaciteit. Alleen is die onvoldoende dwingend en die is passief. Een MER is een beleidsadvies, waarvan mits motivering kan worden afgeweken. Dat is absoluut geen afdoende bescherming, als we echt de luchtkwaliteit willen verbeteren in Vlaanderen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2334/8)

– *De artikelen 1 tot en met 31 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 32. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2334/9)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 33 tot en met 45 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 46. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2334/9)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 47 tot en met 397 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning – 2419 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Vandaele, verslaggever, heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Collega's, op 26 februari en 12 maart 2014 werd in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed het ontwerp van decreet betreffende de handhaving op de omgevingsvergunning besproken. Zowel minister Schauvliege als minister Muylers gaf tijdens de vergadering toelichting bij de krachtlijnen van het ontwerp van decreet.

Met het ontwerp van decreet, collega's, wordt de mogelijkheid gecreëerd om snel en flexibel in te grijpen bij overtredingen die verband houden met de omgevingsvergunning. Door de handhavingsprincipes, die momenteel reeds ingeburgerd zijn in de milieureglementering, nu ook door te trekken naar het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening worden beide handhavingsreglementen op elkaar afgestemd.

De belangrijke nieuwigheid die in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening wordt ingeschreven, is het instrument van de bestuurlijke handhaving. De wijziging schept een aantal bijkomende mogelijkheden in de bestraffing van overtredingen, onder meer via de invoering van bestuurlijke geldboetes en het opleggen van bestuurlijke maatregelen.

Voor de bestuurlijke geldboetes zal het onderscheid dat in de milieuwetgeving momenteel al bestaat tussen inbreuken en misdrijven, ook kunnen worden toegepast in de ruimtelijke ordening. Overtredingen die niet direct aanleiding geven tot ruimtelijke schade, worden bestempeld als inbreuken. De andere overtredingen, de misdrijven, worden zoals vandaag aan

het parket overgemaakt voor verdere behandeling. Leuk is ook dat in het geval dat het parket zou beslissen om het misdrijf alsnog niet te vervolgen en te seponeren, men toch nog een alternatieve boete kan opleggen. Er wordt een handhavingscollege opgericht, waar een beroep kan worden ingediend tegen een uitspraak over de hoogte van het boetebedrag, voor zowel het domein Ruimtelijke Ordening als Leefmilieu.

Naast het bestuurlijke boetesysteem worden er ook een aantal bestuurlijke maatregelen toegevoegd aan het handhavingsinstrumentarium. Naast het stakingsbevel worden nu ook de last onder dwangsom en de bestuursdwang toegevoegd. Ook worden de instrumenten van de zachte handhaving, zijnde de minnelijke schikking, de raadgeving en de aanmaning, decretaal verankerd.

Bij de parlementaire bespreking, collega's, bleek er een vrij groot draagvlak voor het ontwerp van decreet te bestaan. De heer Ceyskens en mevrouw Rombouts menen dat dit ontwerp van decreet tot een oplossingsgerichte handhaving leidt en het sluitstuk vormt op het ontwerp van decreet van de omgevingsvergunning.

De snelle, kordate, correcte en preventieve handhaving die bovendien een goed evenwicht nastreeft tussen het vermijden van straffeloosheid en onnodige strengheid wordt door de CD&V-fractie goed ontvangen. Ook de verruiming van de bevoegdheden van de toezichthouders en de verbeterde samenwerking tussen de beleidsdomeinen Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening in het geval van gemengde overtredingen zijn een stap vooruit.

Volgens de heer Martens is de verdienste van dit ontwerp van decreet dat met een systeem van bestuurlijke geldboetes het stilzitten van het gerecht in belangrijke mate wordt ondervangen en dat inbreuken en misdrijven altijd bestraft kunnen worden. Hij meent dat de afstemming tussen de wetgeving inzake Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu een goede zaak is, maar op termijn zou het de betrachting moeten zijn om te komen tot één volledig omgevingshandhavingsdecreet en één systeem van toezicht en handhaving, waar het nu blijft ingebed in zowel het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid als de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Vanuit de Vlaams Belang-fractie werden bij monde van mevrouw Van den Eynde een aantal vragen gesteld bij de implementatie van dit ontwerp van decreet op het lokale bestuursniveau, meer bepaald over wie welke taken toebedeeld zal krijgen.

In een antwoord hierop werd verwezen naar de gemeentelijke vrijheid om hiervoor een of meer toezichthouders aan te duiden of om te werken binnen een intergemeentelijk samenwerkingsverband.

Vanuit de meerderheid werden dertien veeleer technische amendementen neergelegd die werden goedgekeurd met 8 stemmen voor en 3 onthoudingen. Het ontwerp van decreet zelf werd goedgekeurd met 8 stemmen voor en 2 onthoudingen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord namens de N-VA-fractie.

De heer Wilfried Vandaele: Ik wil nog een aantal zinnen toevoegen namens onze fractie. Ik had mezelf niet genoemd tijdens de bespreking, bescheiden als ik ben.

Ook de N-VA is van mening dat dit ontwerp van decreet een goede zaak is. Er komt een betere afstemming inzake de handhaving van milieu en stedenbouwkundige misdrijven en inbreuken. Met dit ontwerp van decreet wordt inderdaad een kader gecreëerd om correct te kunnen optreden bij overtredingen en wordt straffeloosheid tegengegaan. Door de goedwerkende elementen uit de milieuhandhaving nu ook in te bedden in het handhavingsluik van ruimtelijke ordening werden de eerste stappen gezet in een proces van verdere integratie tussen beide beleidsdomeinen met het oog op een verdere bestuurlijke vereenvoudiging. Door de lokale besturen wat ruimte te laten denken wij dat hier ook maatwerk mogelijk blijft op het terrein.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceysens: Handhaving is een sluitstuk voor alles en zo ook voor de omgevingsvergunning. Een goede handhaving moet snel, kortdaat, correct en preventief zijn en verhoogt het draagvlak voor het omgevingsbeleid. CD&V vindt dan ook dat het handhavingsprogramma in de ruimtelijke ordening aan belang heeft gewonnen en in het milieubeleid een nog belangrijkere operationele functie krijgt.

Er komen nieuwe instrumenten. Er wordt aangegeven hoe, wanneer en waarom die instrumenten kunnen worden ingezet: geen straffeloosheid, maar ook geen onnodige strengheid. Wij vinden dit een evenwichtige oefening. Het is goed dat hier nog eens wordt benadrukt dat de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid zijn functie kan blijven vervullen als hoge raad voor handhavingsuitvoering.

Dit ontwerp van decreet is niet de zuivere integratie van twee handhavingsstelsels, maar eerder een compatibiliteitsoefening. Een volwaardige integratie op termijn hoeven we echter niet uit te sluiten.

Het verdwijnen van het instandhoudingsmisdrijf in ruimtelijk niet-kwetsbaar gebied is een belangrijke stap. De verjaringslogica is de laatste jaren meermaals ondergraven – mijn eerste actuele vraag aan minister Muylers in dit parlement ging daarover –, ondanks het brede draagvlak dat daarvoor bestond.

Ook het gezamenlijk kunnen optreden bij gemengde overtredingen is een stap vooruit. Een milieumisdrijf is regelmatig gelinkt aan een bouw misdrijf en vice versa. Het introduceren van het herstel arrest vergroot de rechtszekerheid.

Een goede handhaving is essentieel voor mijn fractie, maar wanneer er geen inzicht is dat er prioriteiten moeten worden gesteld en dat de decreetgever het kader en de uitvoerende macht de marsrichting aangeven, dan werkt geen enkel instrument. Wij zijn voorstander van een oplossingsgerichte handhaving. Daarom pleiten wij ook voor het effectief gebruik van de minnelijke schikking.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, collega's, ik wil nog iets rechtzetten. Ik had de heer Ceysens nog niet bedankt voor zijn uitstekend verslag daarnet, wat bij deze is gebeurd. Ook de heer Vandaele bedank ik voor zijn verslag over de handhaving van de omgevingsvergunningen.

Ik ben blij dat hier, zoals in de commissie, een breed draagvlak bestaat voor wat we doen. Ik ben het eens met hen die zeggen dat we een belangrijke stap zetten. We nemen de zaken die in het beleidsdomein milieu goed werken over voor het ruimtelijke orderingsbeleid. Een betere samenwerking tussen de twee inspecties zal de slagkracht verhogen. Uiteraard vereist het bestaan van omgevingsvergunningen de handhaving ervan, en dat is nu dus gebeurd.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2419/3)

– *De artikelen 1 tot en met 145 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET betreffende complexe projecten – 2417 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende complexe projecten.

De algemene bespreking is geopend.

De heer de Kort, verslaggever, heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, minister, collega's, vier jaar geleden werd door alle fracties van het Vlaams Parlement een extra commissie opgericht die aan de regering aanbevelingen moest doen om maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten te versnellen. Over alle partijgrenzen heen groeide de consensus dat dringend inspanningen nodig waren om de procedures voor belangrijke projecten te versnellen. Iedereen deelde de analyse dat het niet normaal is dat sommige maatschappelijk wenselijke projecten jaren en jaren nodig hebben om ze te realiseren. Of het nu gaat om overheidsinstanties met tegenstrijdige adviezen, gebrek aan of afbrokkeling van een publiek draagvlak of de soms wat te formele procedureregels: de eindbalans is voor elke partij dat het allemaal te lang duurt.

In de loop van een drietal maanden hoorde de commissie-Sauwens experts uit binnen- en buitenland. Uiteindelijk stelde de commissie een uitgebreid voorstel van resolutie op, met 76 concrete aanbevelingen. Nogal wat collega's stelden overigens dat dit het meest aangename werk was dat zij deze legislatuur hebben geleverd. Deze resolutie werd kamerbreed aangenomen, op 3 maart 2010. Ik verwijs dan uiteraard naar de resolutie betreffende aanbevelingen aangaande de versnelling van maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten: Sneller door Beter. Naar aanleiding daarvan, en naar aanleiding van het rapport van de expertencommissie-Berx die de regering ongeveer gelijktijdig met de parlementaire commissie aan het werk had gezet, keurde de Vlaamse Regering op 15 oktober 2010 de visienota 'Versnellen van investeringsprojecten' goed. De regering maakte hierin een synthese van de motie en van het expertenrapport.

Een gedeelte van die aanbevelingen werd reeds omgezet in regelgeving, via uitvoeringsbesluiten en dergelijke. In de routeplanner, een soort handleiding die door de administratie is opgesteld, en samen met dit voorliggend ontwerp van decreet moet worden gelezen, heeft de meerderheid de meeste van de 76 aanbevelingen in regels omgezet. Een en ander kan uiteraard ook niet worden los gezien van de omgevingsvergunning die al in de commissie Leefmilieu werd besproken en goedgekeurd, van de wijzigingen aan de Vlaamse codex, van de ingrepen inzake de rol en de taakstelling van de gewestelijke ambtenaren, enzovoort.

Met dit ontwerp van decreet wordt een nieuwe procedure mogelijk gemaakt voor complexe projecten. Een procedure waardoor veel meer dan tot nu toe het geval was, geïntegreerd en parallel zal worden gewerkt.

Geïntegreerd, door bijvoorbeeld plan-MER en RUP in één keer op te maken en aan het publiek voor te leggen, in tegenstelling tot vroeger, waarbij wel het openbaar onderzoek gelijktijdig liep, maar de rest nog afzonderlijk, of door bijvoorbeeld verschillende effectenrapporten in één effectenrapport op te maken. Maar ook parallel, waarbij we bijvoorbeeld een financiële haalbaarheidsanalyse parallel laten verlopen met de effectenrapporten. Procedureel wordt voorzien in een trechtervormige besluitvorming met 'klikmomenten' of beslissingsmomenten waarop alle deelstappen samenkomen. Als het ware 'points of no return'.

Dit ontwerp werd besproken in de Commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten op 27 februari en op 27 maart. Alle fracties herhaalden het belang van vlotte en goede procedures, maar niet alle fracties waren ervan overtuigd dat dit ontwerp van decreet daar het juiste antwoord op is.

De CD&V-fractie en de N-VA-fractie steunden dit ontwerp. Het komt volgens hen tegemoet aan de aanbevelingen van de commissie Versnelling en aan de maatschappelijke verzuchtingen. Ook sp.a steunde het ontwerp volmondig, maar voegde eraan toe dat het vooral als een stap in een nog niet afgewerkte inspanning moet worden bekeken, een inspanning die nog door de volgende regering en meerderheid voortgezet zal moeten worden.

De Groenfractie vreest dat dit ontwerp van decreet vooral kant-en-klare dossiers zal versnellen en sectorale regelgeving zal uithollen.

De Open Vld-fractie prees het werk van de commissie en de regering: collega Van Volcem gaf het ontwerp een 7 op 10, maar verkoos zich te onthouden omdat het ontwerp te laat kwam om nog verfijnd en geoptimaliseerd te kunnen worden.

Het Vlaams Belang erkende het belang en de noodzaak van betere en snellere procedures, maar had toch graag nog het advies van de Raad van State gehoord over de aanpassing aan het ontwerp.

Het ontwerp werd goedgekeurd door de meerderheidspartijen CD&V, sp.a en de N-VA. Open Vld en Vlaams Belang onthielden zich. Groen stemde tegen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, ik dank de verslaggever voor het uitstekende verslag.

Het was inderdaad een pittig debat in de laatste vergadering van die fameuze commissie-Sauwens. De bedoeling van het ontwerp van decreet Complexe Projecten is duidelijk voor iedereen. De verslaggever heeft daarnet mooi de algemene initiële bedoeling van de verschillende fracties toegelicht. De voornaamste initiële bekommernis was de versnelling van de procedures voor projecten van een zogenaamd groot maatschappelijk en ruimtelijk strategisch belang, zoals dat wordt omschreven in het ontwerp van decreet. Dat was een vraag vanuit het parlement en het vormt de basis van het ontwerp van decreet. Het proces kreeg bij aanvang dan ook onze steun.

Maar het is natuurlijk het resultaat dat telt. De Vlaamse Regering is na enkele jaren naar het parlement gekomen met een ontwerp van decreet. Wij vrezen dat de volgende passage uit het advies van de Minaraad en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) algemeen geldt. Zij stellen bij het gedeelte over de conformiteit met de Europese richtlijn Industriële Emissies: “Samenvattend lijkt het erop dat het decreet zodanig geschreven is dat de bevoegde overheid zich op het moment van de startbeslissing riskeert te engageren tot een procedure die onafwendbaar gericht is op effectieve vergunning.”

Dit is slechts een passage uit het advies, maar volgens mijn fractie kan dit worden geprojecteerd op het hele ontwerp van decreet. Het geeft sterk de indruk dat projecten die op voorhand al vorm gekregen hebben, gewoon versneld worden uitgevoerd. We zien dat in de praktijk. Bij projecten waarvoor alternatieven worden onderzocht en MER-procedures worden gevolgd, geniet het originele plan uiteindelijk toch de voorkeur en wordt dat uitgevoerd.

Een eerste concrete conclusie vanuit mijn fractie gaat over de startbeslissing. Dat is het moment waarop alles in gang wordt gezet, maar die beslissing heeft geen feitelijke juridische status. Het is niet een zogenaamde administratieve rechtshandeling. En daardoor kan die startbeslissing niet aangevochten worden. De startbeslissing zet wel de hele machinerie in gang om een versnelde procedure te doorlopen. Dat geldt zowel voor publieke als voor private initiatieven.

Mocht dit een zuiver proceduredecreet zijn, dan zou dat geen probleem zijn, alleen stelt de Raad van State letterlijk dat dit geen proceduredecreet is. We hadden daarnet een discussie over de omgevingsvergunning, over de vraag of dat al dan niet een proceduredecreet mag

zijn. Dit is geen proceduredecreet, maar het wordt wel verkocht als een proceduredecreet. De Raad van State stelt dat de behandeling via het decreet Complexe Projecten niet dezelfde is als de generieke procedure. Dat is fundamentele kritiek. Het betekent dat, eens er een politieke meerderheid wordt verkregen rond een project of een projectvraag, er een soort voorkeursbehandeling kan ontstaan. Dat lijkt me geen goede zaak.

Een tweede bekommernis is een fundamenteel groene bekommernis. Ze gaat over de waarde van de natuur en ons leefmilieu. Ik herhaal dat dit wordt verkocht als een proceduredecreet. De verschillende sectorale procedures lopen parallel. Alleen vrees ik dat het aspect natuur zo goed als altijd het onderspit zal moeten delven. In theorie wordt een parallelle procedure gevolgd en worden al die adviezen meegenomen. Enkele jaren terug – ik meen onder Peeters I – werd het zogenaamde bindende advies inzake natuur afgeschaft. Het Agentschap Natuur en Bos – dat ik de loop der jaren van naam is veranderd – gaf een advies dat in principe bindend was, maar men is ervan afgestapt.

We leven in een Vlaanderen waarin de natuur erop achteruit gaat. Het standstillprincipe is theorie. De natuur gaat erop achteruit, dat bewijzen ook de cijfers. Als we dan een procedure opzetten waarbij het uiteindelijke besluit ook zal gelden als een opheffing van gewestelijke beschermingen zoals bosreservaten en natuurreservaten, dan staat het in de sterren geschreven dat de natuur nog meer dan vandaag het onderspit zal moeten delven.

Vandaag staat de natuur al onder druk. De cijfers spreken boekdelen. Het gaat volgens de indicatoren van de Vlaamse Regering nog steeds over 8 hectare open ruimte per dag die wordt aangesneden. Dat is dramatisch indien we onze open ruimte, onze natuur en onze omgevingskwaliteit willen behouden!

Een laatste punt gaat over het juridische sluitend zijn. We kunnen van mening verschillen over de inhoud. Ondanks eventuele inhoudelijke meningsverschillen, is een eerste bezorgdheid dat een ontwerp van decreet waarover wij hier stemmen, juridisch sluitend is. Dit ontwerp van decreet is niet juridisch sluitend, dat lezen we in de kritiek van de Raad van State. Er zijn inderdaad een aantal aanpassingen gebeurd door de Vlaamse Regering, maar het is zo goed als duidelijk dat die onvoldoende zijn. Als we het uiteindelijke resultaat aan de Raad van State zouden voorleggen, dan zouden we opnieuw heel wat kritiek krijgen. De Raad van State gebruikt termen als 'rechtsonzekerheid' en 'ongelijke behandeling'. Het zijn termen die ons uiterst waakzaam moeten maken. Publieke noch private projecten zijn gebaat bij procedures die gebouwd zijn op juridisch drijfzand.

We hebben al een gelijkaardige fout gemaakt, denkt u maar aan het integratiespoor. Daardoor bevinden tientallen projecten zich vandaag in een juridisch vacuüm. Vandaag stemmen we nota bene opnieuw over een ontwerp van decreet om dat allemaal te overrulen. Dat is toch geen manier van werken!

Ik twijfel niet aan de oprechte bedoelingen, maar het moet me toch van het hart dat het inzicht dat het niet juridisch sluitend is, hier bestaat in het parlement, maar dat het blijkbaar niet van belang is. Het is blijkbaar niet van belang want over dit ontwerp van decreet moet blijkbaar nog in deze legislatuur worden gestemd. Sorry, maar dat is geen degelijk legislatief werk.

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Mijnheer Sanctorum, het was niet mijn bedoeling om onmiddellijk te reageren, maar onder meer vanwege de juridische twijfel hebt u er zelf op aangedrongen om een gespecialiseerd advocatenkantoor op de hoorzitting te horen. Mevrouw Larmuseau heeft in de grootst mogelijke duidelijkheid gezegd dat het juridisch wel klopt dat het volledig concept van het omgevingsrecht zoals het ook in Duitsland en in Nederland ontwikkeld is, ook in Vlaanderen perfect kan en de juridische toetsing kan doorstaan. Ik wou dit even zeggen. U moet geen onrust blijven zaaien waar er geen is.

Voorzitter, minister, collega's, ik zou van de gelegenheid gebruik willen maken om even terug te blikken op de werking van de commissie Versnelling. In maart 2010 hebben we, zoals de verslaggever ook al heeft gezegd, 76 beleidsaanbevelingen geformuleerd. Het was erg gelijklopend met wat in de expertencommissie onder leiding van gouverneur Berx is gebracht. Er is heel wat gebeurd, binnen de regering, maar ook daarbuiten.

Ik som even op. Ten eerste waren er de quick wins. We bouwden voort – dat moeten we toegeven – op de verwezenlijkingen die in de vorige legislatuur tot stand zijn gebracht, onder meer in de nieuwe codex. Een aantal elementen werden heel duidelijk naar voren geschoven waardoor men kan versnellen en onrust en onzekerheid worden weggenomen. Ik som er enkele op. Het Vlaams Parlement heeft ervoor gezorgd dat meer werken worden vrijgesteld van een bouwvergunning. De meldingen en vrijstellingen zijn uitgebreid. In een projectvergadering zitten initiatiefnemers samen met de verantwoordelijke diensten. De bevoegdheid voor het afleveren van planologische attesten is verschoven van het Vlaamse Gewest naar de gemeentebesturen. De bindende adviezen zijn afgeschaft. Dat zijn heel belangrijke elementen die vroeger vaak voor een blokkering in de dossiers zorgden. Enkel de leidende ambtenaar in Brussel, en niet meer de provinciale directies, kan beroep aantekenen. Dat zijn de quick wins, en men voelt dat er op het terrein al heel wat beweging is.

Ten tweede zaten heel wat dossiers vast in de flessenhals van de onteigeningen, van de grondverwerving. Het ging vaak over fietspaden, over kleine oppervlaktes met zeer veel betrokken eigenaars. Er zijn twee ontwikkelingen die belangrijk zijn. De zesde staats-hervorming heeft ervoor gezorgd, onder meer na onze resoluties, dat de bevoegdheid inzake onteigeningen en de wet op onteigeningen naar de gewesten wordt overgedragen. Dat is een belangrijk winstpunt voor Vlaanderen. Het waren vooral de gewesten – huisvesting, de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), gemeentebesturen, OCMW's, kerkfabrieken – die een vraag stelden aan de aankoopcomités. De diensten zelf moesten worden bestaft door de federale minister van Financiën, die dat niet heeft gedaan, waarschijnlijk om financiële redenen. En dat kan worden opgelost.

Men is ook veel meer gebruik gaan maken van de expertise van de erkende meetkundig schatters en de landmeters. Ze worden door de rechtbanken al jaren ingeschakeld om expertises te doen en in geval van betwisting worden ze nu ook ingeschakeld door de lokale besturen, na de goedgekeurde aanpassingen aan de decreten. Ze worden ook meer en meer ingeschakeld door de eigen diensten van de Vlaamse agentschappen omdat ze zo sneller kunnen werken, in goede samenwerking met de aankoopcomités. De quick wins en de problematiek van de onteigeningen hebben dus al in grote mate voor versnellingen gezorgd.

Ik zou ook uw aandacht willen vragen voor het feit dat de Raad van State zo vaak wordt verguisd, ook door zogenaamde justitiespecialisten. Als jurist hoed ik mij om veel kritiek op de gerechtelijke instanties te geven. Heel vaak passen de Raad van State en de rechtscolleges maar de wetten toe die we zelf in de parlementen hebben goedgekeurd. We moeten dus geen kritiek geven.

Wel belangrijk is het volgende. Onze resolutie kwam er in maart 2010. Uiteindelijk heeft het federaal regeerakkoord van 2011 opgenomen dat de wetten op de Raad van State zouden worden hervormd. Op 20 januari van dit jaar is dat uiteindelijk gebeurd. Die wet is gepubliceerd begin februari. Die wet heeft niet veel aandacht gekregen, maar is een complete omwenteling. Wij beseffen vandaag al te weinig – de praktijktoets en de procedures zullen wel komen – welke enorme winsten hier zijn geboekt. Met een soms letterlijke vertaling in het wetsontwerp dat de Federale Regering in de Kamer heeft ingediend, wordt er expliciet verwezen naar onze resolutie van 2010.

Ik geef u een aantal elementen. Ten eerste kan de Raad van State, indien hij vaststelt dat er inderdaad een grond voor vernietiging is, dat moduleren in de tijd. Hij kan zeggen dat het pas vanaf een bepaald ogenblik ingaat. De vernietiging gaat niet 'ab initio' in, want dat brengt heel grote rechtsonzekerheid over een aantal beslissingen die ondertussen op basis van die

later vernietigde beslissing, genomen zijn. De Raad van State krijgt nu de gelegenheid om dat te modelleren in de tijd zodat hij zelf iets meer de gevolgen kan helpen neutraliseren door het pas te laten ingaan op een later moment bijvoorbeeld.

De Raad van State kan vervolgens in de plaats treden van het bevoegde bestuur en zelf een nieuwe beslissing nemen die een aantal inconvenïenten of elementen die niet helemaal conform de wetten waren, aanpassen. Het is heel belangrijk dat dit kan gebeuren. De Raad van State kan ook zelf overgaan tot het uitkeren van een schadevergoeding, waarbij een soort financiële compensatie komt. Dat betekent dat men veel billijker zal kunnen rechtspreken, dat men een uitspraak kan moduleren en dat het belang van één persoon een zeer belangrijk maatschappelijk dossier niet meer volledig kan blokkeren.

Er is een punt over de schorsingsprocedure. Het punt van betwisting is wie dat kan vragen, wanneer er onherstelbare schade is enzovoort. Men heeft nu het begrip ‘spoedeisendheid’ ingevoerd. Dat is veel gemakkelijker te definiëren, daar zal minder betwisting over bestaan.

Dan is men ingegaan op onze suggestie om een bestuurlijke lus in te lassen. Ik herinner me dat destijds tal van beschermingen van landschappen teniet werden gedaan omdat niet de juiste personen of de juiste eigenaars voor bepaalde goederen individueel aangeschreven waren, omdat er tussen het moment van het opmaken van de lijst van eigenaars aan de ene zijde en de betekening aan de andere zijde, een wisseling was gebeurd door overlijden of door overdracht. Dat betekende dat er een bepaald openbaar onderzoek een dag te vroeg zou zijn gesloten. Ik spreek over een concreet dossier dat op dit ogenblik nog hangende is. De Raad van State kan gebruik maken van de bestuurlijke lus om aan het bestuur te zeggen wat het probleem is en het drie maanden te geven om dat op te lossen zodat die mensen nog wel in de procedure kunnen worden betrokken en de kans krijgen bezwaren te uiten. De Raad van State kan dus zelf moduleren.

Ministers, collega’s, we beseffen te weinig welke enorme weerslag dit zal hebben op de totaliteit van de werking van de overheid in dit land, en zeker voor tal van belangrijke Vlaamse dossiers. We zitten met een trauma van de voorbije tien of vijftien jaar, waarbij we ons bijna in een masochistische situatie hadden gewrongen. We kunnen zeggen dat, voor een stukje dankzij de ‘federale loyautéit’, er een aantal elementen ter verbetering kunnen worden gerealiseerd in een moeilijke institutionele situatie.

Ik kom dan tot het ontwerp van decreet. Ik zal het zeer kort doen omdat het correct is toegelicht door de verslaggever, de heer de Kort, die van in het begin heel hard aan dit dossier heeft getrokken en vanuit zijn havenervaring een van de mensen is geweest die er bij de vorming van de regering heel erg op heeft aangedrongen, samen met een aantal andere collega’s over alle partijgrenzen heen, dat dit nu toch eens moest kunnen gebeuren. We moeten belangrijke zaken kunnen beslissen.

Wat zijn die belangrijke zaken? Dat zijn de missing links in het wegennet. Dat kunnen nieuwe havendokken zijn. Dat kan gaan over een fietspad tussen twee dorpen dat door natuurgebied moet. Dat kan ook gaan over de uitbreiding van een ziekenhuis, een bedrijf of een bedrijvenzone. Eigenlijk gaat het over die dossiers die in onze ogen als commissieleden in 2010, maar ook nu, als maatschappelijk belangrijk worden geïnterpreteerd op basis van de context die zich aandient. Een uitbreiding van een school voor bijzonder onderwijs, kan in een lokale gemeenschap zeer belangrijk zijn. Het gaat niet alleen over die heel grote dossiers. Voor dit soort maatschappelijk belangrijke dossiers wordt naast de klassieke procedure een tweede piste toegelaten.

Zeer belangrijk is dat de burgers en alle betrokken instanties en drukingsgroepen – alle, in de heel brede betekenis, ‘stakeholders’ dus, zoals we dat in het nieuwe Nederlands zeggen – van bij het begin bij het dossier zullen worden betrokken. Dat is de grote winst op het vlak van de participatiedemocratie waarvoor wij toch allen zeer sterk pleiten. Dit zal niet gebeuren, mijnheer Sanctorum, met een concreet project waarbij al meteen de tekeningen en

de onteigeningsplannen klaarliggen, maar men gaat de problematiek, bijvoorbeeld in verband met een te geringe capaciteit van een wegverbinding, vanuit een heel breed discussiekader met een verkennende fase benaderen, waarbij iedereen zijn inbreng kan hebben en kan participeren in het beslissingsproces. Dat is een absolute winst en een echt revolutionaire aanpak.

Het ontwerp van decreet is een proceduredecreet dat maatwerk toelaat. De Europese richtlijnen, onder meer inzake milieu, worden zeer zorgvuldig toegepast, maar dan wel gelijktijdig, niet, zoals nu, successief. Het zal nu gebeuren in een geïntegreerde benadering samen met alle andere aandachtspunten. Maar het zal even zorgvuldig gebeuren. Het zal gaan over ruimtelijke ordening, mobiliteit, veiligheid, maatschappelijke kosten en baten, enzovoort. De beslissingen worden dan genomen, zoals gezegd, naargelang van het niveau, door de Vlaamse Regering, de provincieraad of de gemeenteraad. De besluitvorming is trechtersvormig en wordt vastgeklikt. Dat betekent dat men niet iedere keer bij een nieuw bestuur of een nieuwe legislatuur de discussie van nul af aan moet herbeginnen. De genomen beslissingen hebben een juridische betekenis.

Wij zijn ervan overtuigd dat wij de doorlooptijd van de procedures – van bijvoorbeeld de missing links, die de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) ooit heeft opgesomd –, die nu twaalf, vijftien en zelfs achttien jaar bedraagt, zeker kunnen halveren. Voor kleinere en minder complexe dossiers zal dat nog veel sneller kunnen. Vooral het feit dat men niet meer het ene openbaar onderzoek na het andere zal moeten doen, maar dat men ze gelijktijdig zal kunnen doen, is een enorme winst.

Wat ook tot grote tijds winst zal leiden, is het feit dat alle diensten van in het begin samen aan tafel zitten, en een geïntegreerd advies zullen moeten afleveren. Dit zal niet meer successief gebeuren, ieder vanuit zijn eigen decreet, de eigen dienst, de verticale organisatie. Men zal dat op het terrein zelf geïntegreerd moeten durven afleveren. Dat is een van de elementen die volgens mij essentieel zijn, zoals ik het ook al in de commissie heb gezegd.

De cultuuromslag die binnen de Vlaamse administratie zal moeten gebeuren, zal zeer goed moeten worden voorbereid en ontwikkeld. Het gaat ook over andere administraties, bijvoorbeeld de brandweerdiensten. Die kunnen ook adviezen geven die belangrijk kunnen zijn en die heel vaak tot blokkeringen leiden. Men zal daar ook bij de evaluaties van de Vlaamse ambtenaren rekening mee moeten houden. Zij zullen niet meer in hun eigen organisatie en binnen hun eigen decreet moeten worden beoordeeld, maar in een bijna 360 graden-perspectief, zoals een modern personeelsbeleid vereist. Die ambtenaren zullen uit hun eigen hokje moeten durven komen. Zij zullen daartoe gemandateerd moeten zijn en een delegatie hebben om mee te beslissen en hun dienst en minister op die manier te verbinden. Men zal dus ook niet meer vanuit de eigen macht moeten redeneren. Men zal klant- en oplossingsgericht een nieuwe attitude moeten ontwikkelen. Daarmee komt er, collega's, een eind aan de cultuur van het eigen gelijk waarmee we veel te vaak worden geconfronteerd, niet alleen in de ambtenarij maar ook bij een aantal politieke verantwoordelijken.

Die totale cultuuromslag, die nodig is om mee te durven denken aan een gezamenlijke en betere beslissing, is essentieel. Een onafhankelijke projectleiding is daartoe een absolute voorwaarde.

Een vijfde element dat ongetwijfeld tot een grote versnelling zal leiden, is het decreet op de omgevingsvergunningen, dat daarnet door verslaggever Lode Ceyssens werd toegelicht. Dat zorgt voor een integratie van de stedenbouwkundige en milieuvergunningen. Ook hier zien we die gelijktijdige, geïntegreerde benadering in de adviezen. Ook dat is een zeer belangrijk element.

De klacht over de trage werking van de Vlaamse en Belgische administraties vertaalde zich bij de start van de nieuwe legislatuur in 2009 in twee commissies. In 2014 zullen, na de stemmingen straks, 90 procent van de 76 aanbevelingen zijn omgezet in concrete wetteksten

en actieplannen. Ik wil iedereen bedanken die daaraan heeft meegewerkt. Ook binnen de administratie is dat niet vanzelfsprekend geweest. De werkgroepen en secretarissen-generaal hebben dat zeer hard mee getrokken. Ik wil expliciet de kabinetten van ministers Schauvliege, Crevits en Muylers en van minister-president Peeters bedanken voor de samenwerking.

Aan het slot van deze legislatuur wil ik zeggen dat ik een bijzonder respect heb voor de collega's die vanuit de oppositie, samen met commissievoorzitter Bart Martens, in 2010 de moed hebben gehad om de teksten en de 76 aanbevelingen eenparig goed te keuren. Ze hebben niet gezocht naar eigen profilering, maar naar wat er voor ons samen in zit. Mevrouw Vogels was erbij als een van de trekkers, de heer van Rouveroy, met zijn ervaring als schepen – soms hebben we kritiek op de cumul, maar het feit dat men die praktijkervaring heeft, zorgde wel mee voor een heel gedegen besluitvorming. Ook Dirk Peeters, Lode Vereeck, Jan Penris en de mensen van het Vlaams Belang hebben heel constructief meegezocht, en niet naar profilering. Ik zit sinds 1985 in het parlement. Als parlement moeten we meer uit het klassieke minderheid-meerderheidsdenken durven stappen. (*Opmerkingen van mevrouw Vera Van der Borgh*)

Ik weet wat ik zeg, ik heb ervaring uit vroegere periodes toen het gemakkelijker was. Sommige collega's vergaderen meer op het Martelarenplein dan hier. Met de rol van de regering en de wetgevende kamer die het parlement is, met de toenemende bevoegdheden, zeker in het eenkamerstelsel waarin we vandaag functioneren, moeten we meer durven. Mede door de druk van de media mag er geen misverstand zijn, mag er geen tweespalt groeien. Maar het feit dat we van ideeën durven te verschillen, is geen probleem. De ideeën van onze fractie zijn ook niet altijd de ideeën van de vakkabinetten. Wij, als parlement, moeten wel de eindverantwoordelijkheid durven te nemen. Ik wil iedereen, vanuit meerderheid en minderheid, bedanken die er in 2010 samen voor heeft gezorgd dat dit inderdaad tot een gedegen werkstuk heeft kunnen leiden. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Dank u, collega, voor uw betoog en het werk dat u in dit dossier hebt verzet. Dit ontwerp van decreet komt tegemoet aan de roep om iets te doen aan de lange doorlooptijden in het vergunningentraject bij complexe dossiers. Dat zijn niet altijd grote zaken, het kunnen ook kleine zaken zijn die toch complex zijn: complexe dossiers, grote onzekerheden, die we vernemen bij mensen die het initiatief tot dergelijke projecten nemen, een moeilijke politieke besluitvorming die daar het gevolg van is enzovoort.

De nadruk ligt niet alleen op het vereenvoudigen, het versnellen en verbeteren ten opzichte van de huidige procedures, ook hopen we op de kwaliteit van het traject. Het is niet alleen een verhaal van sneller, maar vooral van beter. Zo wordt de kwaliteit van het traject bewaakt in de procesnota en ook door de routeplanner. De nieuwe procedure maakt het hele plan- en vergunningentraject ook doorzichtiger. Ik verwijs naar de aanduiding van één verantwoordelijke overheid, geïntegreerde adviezen, een vast aanspreekpunt.

Het uitgebreide vooroverleg in het voorbereidende traject biedt mogelijkheden tot inspraak en samenwerking in een vroeg stadium. Dat moet het draagvlak voor de verdere uitrol van zo'n project in elk geval versterken.

Ieder van ons kent voorbeelden van projecten die een groot maatschappelijk belang hebben, maar die als gevolg van de complexe procedures weinig of geen vooruitgang boeken. Door de nieuwe procedure, waarbij het planproces en het vergunningentraject maximaal worden geïntegreerd, willen we tot een vlottere manier van werken komen. We zijn er in elk geval van overtuigd dat het voorliggende ontwerp van decreet een flinke stap in de goede richting zal zijn.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik dank de heer de Kort voor zijn goed verslag.

Wat het juridisch aspect betreft dat door de heer Sanctorum werd aangehaald, volg ik uiteraard de reactie van de heer Sauwens en de verwijzing naar het advies van mevrouw Larmuseau. Ik bedank de heer Sauwens ook voor de goede bloemlezing over de quick wins. Ik denk dat men heel vaak nog niet beseft welke quick wins er al werden gerealiseerd tijdens deze periode.

Ik ben ook blij met de steun die we krijgen bij dit project versnelling van investeringsprojecten. Minister Schauvliege, minister Crevits en ikzelf hebben er hard aan gewerkt. Ik denk dat we voldoende evenwicht hebben kunnen bereiken tussen enerzijds voldoende inspraak en anderzijds een serieuze versnelling om projecten te kunnen realiseren.

Wat de essentiële veranderingen betreft, volg ik de heer Sauwens. Die veranderingen moeten er volgens mij komen bij twee belangrijke aspecten. Door het voortraject moet het mogelijk zijn om meer draagvlak te creëren en om bij de startbeslissing te zeggen dat we alles zullen onderzoeken en samen zullen zoeken naar de beste oplossing. Dat is iets anders dan op voorhand al weten wat en hoe. Ik denk dat we op die manier draagvlak zullen creëren. Dat is dus een pluspunt.

Essentieel in de uitvoering is de oplossingsgerichtheid van iedereen die aan tafel zit, ook in de voortrajecten. Ik ben ervan overtuigd dat dat mogelijk moet zijn.

Onze departementen en agentschappen hebben goed samengewerkt. Ze moeten verder zoeken in die oplossingsgerichtheid. Ik wil hen danken voor de gewaardeerde inbreng die zij gedurende heel dit proces over dit ontwerp van decreet hebben gevoerd.

Dit Versnellingsdecreet en het Omgevingsvergunningsdecreet dat we daarnet hebben besproken, behoren tot de grootste veranderingen in ruimtelijke ordening van de afgelopen twintig jaar. Sommigen zeggen dat het traag is gegaan, maar ik denk niet dat wij hebben gedraald. We moesten een degelijk werkstuk afleveren, en ik ben ervan overtuigd dat we dat ook hebben gedaan. Ik ben het er ook mee eens dat we na verloop van tijd, na het in de praktijk zetten van deze decreten, wellicht nog de kans krijgen om die te verbeteren en uit te breiden. Er zal wellicht nooit volmaaktheid zijn.

Zoals velen van u al zeiden, ben ik ervan overtuigd dat we hier vandaag een enorme stap vooruit kunnen zetten in het realiseren van projecten. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, ik heb in de commissie zelf uitdrukkelijk het parlement bedankt. Dit project is op een zeer goede manier verlopen. Het parlement heeft een analyse gemaakt en de regering heeft daarop een antwoord geformuleerd. Dat lijkt mij inderdaad de juiste weg. Ik denk dat er op die manier een heel breed draagvlak is.

Het gaat hier inderdaad om een versnelling. Mijnheer Sanctorum, het is wel degelijk een proceduredecreet. U zegt dat dit niet zo is, maar ik begrijp niet waar u dat vandaan haalt. U had ook nog een opmerking rond de startbeslissing. Dit is natuurlijk geen voorafname, maar een engagement. Ik denk dat dit op die manier goed verwoord is, zowel in de toelichting als in het ontwerp van decreet.

U had ook een aantal bedenkingen bij opmerkingen die de Raad van State had gemaakt. Ook daarover hebben wij in de commissie van gedachten gewisseld. U weet dat er een juridisch advies werd aangevraagd door externe deskundigen. Zij zijn trouwens ook langs geweest in het parlement. In dat advies wordt heel uitdrukkelijk gesteld dat het juridisch sluitend is. Ook in het ontwerp van decreet zelf hebben wij de criteria nog wat meer verduidelijkt, zodat wij op die manier zeker tegemoetkomen aan de bezorgdheden die u hebt geformuleerd.

U weet dat er fors wordt geïnvesteerd in natuur. Wij hebben deze legislatuur een versnelling gedaan rond de erkenning van natuurgebieden. Dat is onder andere een van de inhaalbewegingen die wij hebben gedaan. Ik begrijp ook niet waar uw bezorgdheid vandaan

komt dat dit decreet er plots voor zal zorgen dat natuur steeds het onderspit zal delven. Niets in dit ontwerp leidt daartoe. Het zal om een evenwichtige afweging gaan tussen verschillende belangen. Ik ben ervan overtuigd dat het gezond verstand op die manier zal zegevieren en dat er juiste conclusies zullen worden getrokken. Waar er investeringen nodig zijn van maatschappelijk, algemeen belang, zullen die kunnen plaatsvinden. Waar natuur moet worden beschermd en die investeringen niet kunnen doorgaan, zal die conclusie ook worden getrokken.

Ik heb er alle vertrouwen in dat dit ontwerp van decreet hiervoor de juiste basis levert. Alle actoren zijn hierbij betrokken.

Natuurlijk wil ik ook de leden van de verschillende commissies en mijn collega's in de Vlaamse Regering van harte danken voor de positieve inbreng en voor de manier waarop de behandeling in het Vlaams Parlement is verlopen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik sluit me graag aan bij de woorden van mijn beide collega's. Ik dank ook het Vlaams Parlement voor de zeer constructieve wijze waarop dit belangrijk ontwerp van decreet tot stand is gekomen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2417/1)

Ik wijs de vergadering op de door de commissie gecorrigeerde bepalingen van de artikelen 6, 38 en 40. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2417/3)

– *De artikelen 1 tot en met 67 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos – 2424 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 7

Voorstel tot wijziging van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Koen Van den Heuvel bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, ik zou willen vragen de beraadslaging over het ontwerp van decreet tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos met een uurtje uit te stellen. Er zijn nog amendementen op komst. De beraadslaging zou dan tegen 11.30 uur kunnen worden aangevat.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, ik wil hier even op ingaan. Toen het ontwerp van decreet waar de vraag om uitstel betrekking op heeft in de commissie werd besproken, had mijn fractie al de indruk dat het er op het einde van de legislatuur nog holderdebolder werd doorgeduwd. Het bewijs is dat nu nog veel amendementen worden voorbereid. Dit bewijst

dat met betrekking tot dit ontwerp van decreet geen goed wetgevend werk is verricht. Ik weet niet wat de andere oppositiepartijen hiervan vinden, maar ik vind wat hier nu aan de gang is geen goede werkwijze. (*Applaus bij de oppositie*)

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, ik steun mevrouw De Vroe. Tijdens de commissie-besprekingen hebben we zelf amendementen ingediend. Na de indiening van het verslag hebben we die opnieuw ingediend. We hadden toen vernomen dat de meerderheid dit ook zou doen. Dit bleek toen niet mogelijk. Nu we de bespreking in de plenaire vergadering beginnen, blijken die amendementen nog onderweg te zijn. Het is ongezien tijdens de laatste vergadering van een legislatuur op deze wijze nog een belangrijk ontwerp van decreet af te werken. Dit is niet de werkwijze die wij vooropstellen om goed werk te kunnen leveren. (*Applaus bij Groen en Open Vld*)

De voorzitter: Aangezien de meerderheid van de aanwezigen met het voorstel akkoord gaat, wordt de bespreking met een uur uitgesteld. (*Opmerkingen. Rumor*)

Ik heb niemand horen zeggen dat hij met dit uitstel niet akkoord gaat. De beraadslaging over het ontwerp van decreet tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos wordt met een uur uitgesteld.

Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, aangezien een aantal partijvoorzitters en onderwijs-specialisten van de partijen vanmorgen deelnemen aan een onderwijsdebat in de Ancienne Belgique in Brussel, heeft het Uitgebreid Bureau gisteren beslist de beraadslaging over het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXIV niet aan te vatten tijdens de morgenvergadering.

Ik stel voor om de beraadslaging te verdagen tot de middagvergadering, als eerste agendapunt na de actuele vragen.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid en tot opheffing van diverse andere bepalingen

– 2423 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 6

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid en tot opheffing van diverse andere bepalingen.

Ik heb minister Lieten opgevorderd voor de beraadslaging over dit ontwerp van decreet. (*Opmerkingen*)

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Turan, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, het is een heel lang verslag geworden. Ik zal mijn best doen het wat in te korten.

Op 20 februari 2014, 26 februari 2014, 13 maart 2014 en 27 maart 2014 heeft de commissie Economie hoorzittingen en besprekingen in verband met dit ontwerp van decreet georganiseerd.

Minister Ingrid Lieten licht de doelstellingen van het ontwerp van decreet toe. Ten eerste beoogt het ontwerp van decreet het samenbrengen van de decretale basis voor instellingen van het beleidsveld Wetenschaps- en Innovatiebeleid (W&I) in een enkel decreet; ten tweede het uniformiseren van de bepalingen in verband met de evaluatie van de W&I-instellingen en in verband met de inhoud van convenanten en beheersovereenkomsten; ten derde het consistentere maken van de terminologie; ten vierde het opnemen in het decreet van een aantal nieuwe generieke bepalingen in verband met de evenwichtige participatie van mannen en vrouwen in advies- en bestuursorganen; ten vijfde het decretaal verankeren van de innovatiecentra; ten zesde opnemen van een nieuwe financieringsstructuur voor innovatieve instellingen, namelijk de strategische innovatieplatformen (SIP's); ten zevende het invoegen van een nieuwe titel Wetenschapscommunicatie en structurele partners; ten achtste het bijsturen van de samenstelling van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI); en ten slotte het opheffen in andere decreten van een aantal bepalingen betreffende de W&I-instellingen die nu in het W&I-decreet worden opgenomen.

Echt nieuw in dit ontwerp van decreet zijn dus de structurele verankering van de innovatiecentra en een nieuw financieringsmechanisme op basis van de ervaringen met de strategische innovatieplatformen.

De heer Lode Vereeck heeft als eerste een algemene appreciatie gegeven. Hij zegt dat er heel wat doelstellingen zijn. Een aantal zijn erop gericht meer consistentie te brengen in de decretale bepalingen van het domein Wetenschap en Innovatie. Alle bepalingen zouden worden geïntegreerd in één overkoepelend decreet, waarvoor één evaluatieprocedure, uniforme voorwaarden enzovoort zouden gelden. Daarmee kan het lid instemmen.

Sommige bepalingen wekken minder enthousiasme op bij de heer Vereeck. Het ontwerp van decreet komt ook heel laat in de legislatuur. De verankering van het beleid inzake wetenschap en communicatie is ingeschreven, waar de heer Vereeck liever een concreet sterk gevoerd beleid ter zake had gezien.

Biedt het vooropgestelde kader voor de nieuwe generieke structuur wel een antwoord op de bestaande noden? Om de innovatiecentra continuïteit te bieden, worden ze decretaal verankerd. Bij het begin van de legislatuur werd nog bespaard op de centra, met het vertrek van een aantal adviseurs tot gevolg, samen met hun expertise. Er wordt ook gemorreld aan de samenstelling van de raad van bestuur van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT), stelt de heer Vereeck.

De Inspectie van Financiën formuleerde een aantal opmerkingen betreffende het voorontwerp, die door de heer Vereeck worden herhaald. Het ontwerp van decreet voorziet in decretale verankering van de innovatiecentra via vijfjaarlijkse convenants om continuïteit te garanderen. De centra leveren goed werk en continuïteit is belangrijk. Dat heeft voor het lid echter vooral te maken met structurele financiering, die losstaat van decretale verankering.

Dat de eerder gevolgde werkwijze artificieel was, waarbij de innovatiecentra reageren op een vierjaarlijkse oproep van het IWT, volgt het lid wel als redenering. Een alternatief voor de decretale verankering ziet hij in het inbedden van de innovatiecentra als provinciale units in het IWT.

De fractie van de spreker vindt decretale verankering niet het meest geschikte spoor. Voorts vraagt de heer Vereeck zich af of men niet veeleer moet evolueren in de richting van een uniek bedrijfsloket, waar ook in een frontoffice voor het Agentschap Ondernemen is

voorzien, samengevoegd met de innovatiecentra. De heer Vereeck betreurt dat die piste niet wordt onderzocht.

De strategische innovatieplatformen vloeien voort uit de vaststelling dat er een nood zou zijn om in bepaalde lichte structuren het toegepaste onderzoek verder te onderbouwen met vraaggedreven basisonderzoek. Die nood staat buiten kijf, stelt het lid. De bestaande lichte structuren laten dat te weinig toe, maar toch heeft de heer Vereeck vragen bij de nood aan bijkomende nieuwe generieke juridische structuren.

Is die nieuwe generieke structuur nodig om de tekortkomingen van de bestaande lichte structuren op te heffen? De spreker meent van niet. De lichte structuren doen niet of nauwelijks aan basisonderzoek. De vertegenwoordigers van FISCH (Flanders Innovation Hub for Sustainable Chemistry) schreven dat toe aan het feit dat de overeenkomsten het niet toelaten. Wat belet de minister om die overeenkomsten aan te passen, zodat SBO-projecten kunnen opstarten? Continuïteit is een cruciale factor bij die projecten. Ook dat kan ingevuld worden via structurele financieringsperspectieven op middellange termijn voor het basisonderzoek.

Het lid erkent wel dat bepaalde initiatieven een sterkere omkadering nodig hebben, zoals voldoende kritische massa en voldoende middelen om resultaten te boeken. Het gaat dan vooral om onderzoeksmiddelen. Het vraaggedreven basisonderzoek gebeurt in principe in de kennisinstellingen. Er komen derhalve geen onderzoekers op de loonlijst.

De heer Vereeck noemt het naar aanleiding van de hoorzittingen essentieel de werkwijze van de lichte structuren in vraag te stellen. Is het wel wenselijk om alles in te passen in generieke structuren? Zijn meer maatwerk of fusies inderdaad geen betere oplossing dan nieuwe generieke structuren?

Zelf stelde ik dat wat voorligt, verscheidene keren is besproken met de stakeholders en goed onderbouwd is. Ik vind de voorgestelde decretale verankering noodzakelijk. Naar aanleiding van de besprekingen en adviezen zijn er wel vragen gerezen, niet het minst dankzij de actieve betrokkenheid van de heer Vereeck. Dat wordt wel degelijk gewaardeerd.

Ook ben ik van oordeel dat wat voorligt – de innovatiecentra met daarboven het IWT als coördinator en waarmee er een goede samenwerking, geregeld overleg en informatie-uitwisseling is –, de nadruk op eigen accenten voor de innovatiecentra mogelijk maakt. Iedereen erkent de nood aan gericht basisonderzoek. Het bouwblokkenconcept zou volgens mij de versnippering absoluut in de hand werken. Een te grote ad-hocregeling lijkt me niet raadzaam.

De heer Vereeck herhaalt dat wat een upgrade wordt genoemd, een aanzienlijke overhead zal meebrengen.

De heer Diependaele begint met het aangeven van de punten die zijn fractie kan steunen: de bepalingen met betrekking tot convenanten en beheersovereenkomsten, terminologie die wordt gelijkgeschakeld en generieke bepalingen inzake gender. Op vier punten gaat hij graag nog verder in. Wat de innovatiecentra aangaat, is hij niet ongevoelig voor de argumenten die de heer Vereeck aanhaalt. Een structuur uittekenen brengt evenwel altijd voor- en nadelen mee. Het lid wil in dezen toch de keuze maken voor wat in het decreet staat: dubbel werken maakt het gemakkelijker om bedrijven toe te leiden naar het IWT. De drempel voor bedrijven wordt echter veel meer verlaagd door de innovatiecentra zelfstandig te laten opereren, ook vanuit regionale invalshoek. Dan krijgt men bovendien ook nog een pushfactor vanuit de regio zelf. In juridische kringen is er zoiets als een ‘Chinesewallsysteem’, dat rechter-en-partijsituaties moet voorkomen binnen advocatenkantoren. Bij de overheid moet het te allen prijze worden vermeden, zelfs de schijn ervan. Een onafhankelijke werking garandeert dat.

Het VRWI-probleem (Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie) snapt het lid niet. Hij begrijpt vooral ook niet waarom men zelf niet wacht op de evaluatie van de Sociaal-Economiche Raad van Vlaanderen (SERV) alvorens zeer drastische maatregelen te nemen.

De bedrijfswereld wil – volgens de heer Diependaele wel terecht – meer vertegenwoordiging, met het oog op de vraaggedrevenheid. Hij houdt zijn basisconclusie ter zake open.

Met de SIP's is zijn fractie niet meteen gelukkig, maar ze ziet wel de noodzaak ervan in. De heer Diependaele wil liever het innovatie-instrumentarium afgebouwd en vereenvoudigd zien, transparanter, efficiënter en slagkrachtiger. De SIP's doen dat, al gaat het inderdaad niet om een nieuwe structuur, maar veeleer om een nieuw financieringsinstrument.

De heer Bothuyne stelt dat zijn fractie het ontwerp van decreet zal steunen, omdat het een aantal zaken verankert die van onderuit zijn gegroeid. Hij verwijst naar FISCH, dat een algemeen gesteund initiatief is. De upgrade ter zake is verdiend, zonder dat dit een verzwaring van de bestaande structuren hoeft te betekenen. Zo ook de innovatiecentra, die op een dergelijke manier zijn ontstaan en intussen actief zijn in alle provincies.

De discussie tussen SERV en VRWI is oud. Het lid betreurt dat ze zo is geëscaleerd. Hij acht het noodzakelijk dat er overleg tot stand komt.

Minister Lieten zegt verheugd te zijn dat de bekommernis over de vertegenwoordiging van de SERV in de VRWI op alle banken wordt gedeeld. Over de samenstelling van de raad van bestuur van de VRWI en het IWT vindt de minister de stellingen van de heer Vereeck vooral tegenstrijdig. Enerzijds vindt hij dat de leden van de raad van bestuur het advies van de Inspectie van Financiën moeten volgen, en dat voor alle bestaande structuren de raden van bestuur moeten inkrimpen. Anderzijds stelt hij voor om aan de raad van bestuur van het IWT drie mensen toe te voegen. De minister wil het ontwerp van decreet behouden zoals ingediend, en belooft terug te koppelen naar de commissie over het gesprek met de SERV.

Tijdens de vergadering van 27 maart 2014 verklaarde de minister contact te hebben gehad met de SERV. Er is een gedachtewisseling geweest, maar de discussie is nog niet afgerond. De discussie wordt voortgezet en er worden nu geen wijzigingen doorgevoerd. In deze discussie zullen alle partners worden betrokken.

Naar aanleiding van een motie van de heer Vereeck is er een advies gevraagd aan de Raad van State. Het advies werd verstrekt op 19 maart 2014 en stelde dat het ontwerp geen aanleiding tot opmerkingen geeft.

Tijdens de voortzetting van de algemene bespreking op 27 maart 2014 heeft de heer Vereeck drie amendementen namens zijn fractie ingediend en er een korte toelichting bij gegeven. Amendement nummer 1 gaat over het bestaande onevenwicht in de raad van bestuur van het IWT. Amendementen nummer 2 en 3 hebben betrekking op de decretale verankering van de innovatiecentra. Deze amendementen strekken ertoe de bepalingen over de innovatiecentra weg te laten. De heer Vereeck is voorstander van een structurele ondersteuning van de innovatiecentra, maar dan van een structurele financiering los van een decreet. Verder verklaart hij dat zijn fractie het merendeel van de artikelen zal goedkeuren, met uitzondering van de artikelen die de bestaande inefficiënties versterken en de overhead vergroten.

De heer Diependaele blijft bij zijn standpunt dat bij de innovatiecentra push- en pullfactoren nodig zijn. Het IWT moet een sterkere pullfactor hebben, waarvoor een sterkere link met de innovatiecentra nodig is. Men kan ze niet volledig bij het IWT onderbrengen, omdat er nog een regionale push nodig is. Hij gaat helemaal niet akkoord met het standpunt van de heer Vereeck over de SIP's.

Minister Lieten verklaart dat de innovatieparadox inderdaad bestaat. Er moeten acties worden ondernomen om het bedrijfsleven en de wetenschappelijke wereld dichter bij elkaar te brengen. Daarin spelen de hogescholen een belangrijke rol. Door onder meer hun laagdrempeligheid zijn zij vaak de eerste stap in de zoektocht van kmo's naar ondersteuning. Het is dan ook belangrijk dat de hogescholen vertegenwoordigd zijn in het IWT. De minister meent dat telkens ad-hocoplossingen zoeken, niet tot een transparant landschap zal leiden. Voor de SIP's wordt nu een structureel antwoord geboden. Dank u wel. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik wil kort onze steun uitspreken voor het ontwerp van decreet, zoals mevrouw Turan in het verslag al heeft aangegeven. We vinden het een goed ontwerp, vanwege de bijkomende consistentie die wordt ingebracht in het beleid. Er is al verwezen naar de convenanten en de gelijklopende evaluatieprocedures. Er wordt ingespeeld op de noden en de realiteit van het terrein. FISCH is het voorbeeld bij uitstek.

Heel belangrijk voor ons zijn de provinciale innovatiecentra, die een heel belangrijke toegangspoort zijn tot ons innovatie-instrumentarium, zeker voor kmo's en de bedrijven die we vandaag nog niet bereiken. Spelers op het terrein, verankerd in de provincies, vormen mee het bestuur van die innovatiecentra. Als er noden zijn op het terrein bij bedrijven of ondernemersorganisaties om nog sterker in te zetten op innovatie, kunnen ze hun rol spelen in de raden van bestuur van die innovatiecentra en zo de middelen op de juiste manier aanwenden om nog meer bedrijven tot innovatie aan te zetten.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Dank u wel voor het verslag. Ik herhaal de discussie niet, ik geef enkel twee opmerkingen. Er was inderdaad een amendement van Open Vld dat vroeg om "voeling met" te vervangen door "uit". Ik heb me onthouden bij die stemming en me geëngageerd ten opzichte van de heer Vereeck om daarover verder na te denken. Voor ons blijft het belangrijk dat die band met het bedrijfsleven effectief zeer sterk is, maar we willen ook wel dat het ruim kan worden bekeken. Iemand die in een adviesraad de bedrijfswereld vertegenwoordigt, moet niet per definitie zelf een ondernemer zijn of zelf een bedrijf hebben. We willen er een ruime interpretatie aan geven. Nu is het wel zo dat het amendement dat de heer Vereeck heeft verdedigd, in analogie is met artikel 45 uit het decreet zelf, waar ook "voeling met" wordt vervangen door "uit". In die zin hebben we besloten om het amendement te steunen. We zullen het straks goedkeuren, maar wel met de opmerking dat we er een ruime interpretatie aan willen geven. Inhoudelijk vragen we ons ook af of die woorden zo'n groot verschil maken.

Er is nog een tweede bijkomend punt. We weten allemaal – het heeft ook in de krant gestaan – dat er discussie is over de vertegenwoordiging van de SERV en de VRWI. We hebben het daar ook over gehad in het kader van de hoorzitting en de bespreking van dit ontwerp van decreet. Voor zover ik kon vaststellen, was er bij alle collega's een zekere verontwaardiging en op zijn minst onbegrip over de manier waarop dit is gelopen. We hebben intussen van de SERV een bijkomende verklaring gekregen, maar die was voor mij persoonlijk niet afdoende. We hebben de minister gevraagd om inspanningen te doen, en die zijn intussen ook gebeurd, maar het probleem is nog altijd niet opgelost. Bij dezen dan ook de vraag tot aangehouden inspanningen om dat probleem op te lossen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Er zijn inderdaad lange besprekingen aan dit ontwerp van decreet voorafgegaan. Wat ik als vrouwelijk lid van dit parlement een heel positieve evolutie vind, is de gendergelijkheid in de raden van bestuur die met dit ontwerp van decreet wordt bevestigd.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik wil alle leden van de commissie danken voor de goede samenwerking. We hebben dit ontwerp van decreet uitgebreid besproken. Ook de hoorzittingen hebben een en ander verduidelijkt.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2423/1)

– *De artikelen 1 tot en met 133 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap

– 2429 (2013-2014) – Nrs. 1 tot en met 8

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van der Borgh, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Het verslag over dit ontwerp van decreet omvat 74 bladzijden. Gelet op het belang ervan veronderstel ik dat iedereen het zorgvuldig heeft gelezen en dat de woordvoerders van de verschillende fracties hier straks het spreekgestoelte zullen bestijgen om hun ziel te leggen in de bespreking. Ik zal me beperken tot het weergeven van de essentie van dit ontwerp van decreet.

De commissie Welzijn heeft met zes vergaderingen zeker de nodige aandacht besteed aan de bespreking van dit ontwerp van decreet. Na de toelichting door de minister werden gedurende twee dagen hoorzittingen gehouden met alle stakeholders. De hoorzittingen hebben ons duidelijk geleerd dat er in dit dossier twee kampen zijn. Het ene kamp is voorstander van het ontwerp van decreet, maar heeft de nodige bezorgdheden geformuleerd, niet het minst over het basisondersteuningsbudget. Het andere kamp bestaat uit de grote tegenstanders van dit ontwerp van decreet, met een bijzondere bezorgdheid over de toekomst van het persoonlijkeassistentiebudget (PAB).

Bij aanvang van de toelichting van het ontwerp van decreet was er een belangrijk politiek incident. Daags voordien had de N-VA immers in een brochure het basisondersteuningsbudget omschreven als “geen voorbeeld van goed en zorgvuldig beleid”. Het incident werd afgesloten met een verklaring van de N-VA-fractie, bij monde van mevrouw Stevens, dat zij ondanks dit politiek statement het ontwerp van decreet blijft ondersteunen.

De minister gaf toelichting bij zijn ontwerp van decreet, waarvan de essentie erin bestaat dat voorzien wordt in een tweetrapsmodel. De eerste trap voorziet voor alle personen met een handicap die een aantoonbare ondersteuningsnood hebben tegen 2020 in een basisondersteuningsbudget. Dat is een forfaitair bedrag dat vrij besteedbaar is. De financiering van dit budget gebeurt vanuit de zorgverzekering. Er zijn 110.000 potentiële rechthebbenden.

De minister verklaarde dat de volgende Vlaamse Regering op basis van een objectieve analyse werk zal moeten maken van een verdere timing en van een budgettair groeipad. Daartoe zullen bepaalde parameters nog verder moeten worden uitgewerkt, onder meer de hoogte van het basisondersteuningsbudget en de manier waarop de inschaling van de zorgzwaarte zal gebeuren.

Tegen 2020 zal elke persoon met een handicap en een ondersteuningsnood recht hebben op dit budget. Trap 2 voorziet in een budget voor niet-rechtstreekse toegankelijke zorg en ondersteuning voor personen met een handicap die nood hebben aan meer intensieve, meer frequente en/of erg gespecialiseerde ondersteuning. Het kan cash of met een voucher worden opgenomen, of in een combinatie van beide formules. Het budget van trap 2 kan niet worden gecombineerd met het budget van trap 1. De ondersteuning die via trap 1 kan worden gerealiseerd, zal ook via trap 2 mogelijk zijn.

Het budget van trap 2 is in eerste instantie bedoeld voor het financieren van zorg en ondersteuning aangeboden door de VAPH-vergunde diensten en voorzieningen of voor het aanwerven van persoonlijke assistenten, maar kan ook worden aangewend om zorg en ondersteuning buiten cirkel 5 te organiseren, bijvoorbeeld voor dienstencheques of hulpverlening door diensten voor gezinszorg of voor het vergoeden van vrijwilligers. Om toegang te krijgen tot trap 2 moet de persoon, naast de erkenning van zijn handicap, een ondersteuningsplan opstellen en moet zijn zorgzwaarte worden geobjectiveerd. Het ondersteuningsplan kan worden opgesteld door een reguliere welzijnsdienst, door een door het VAPH erkende dienst Ondersteuningsplan of door de persoon met een handicap zelf.

Aan de bespreking van dit ontwerp van decreet werd de conceptnota voor een nieuwe regelgeving van collega Mieke Vogels toegevoegd. In deze conceptnota, getiteld 'Perspectief nu! Naar een krachtadig beleid met recht op zorg en zorggarantie voor alle personen met een handicap', pleit collega Vogels voor een regionale intersectorale benadering, met buurtgebonden zorg en ondersteuning in een woonzorgwijk. Zij pleit voor adl-ondersteuning – voor ondersteuning van activiteiten van het dagelijks leven – die men 24 uur op 24 uur kan oproepen, en die ook uit te breiden naar elke buurt, niet alleen voor personen met een handicap, maar ook voor ouderen en voor mensen die na een ziekenhuisopname thuishkomen.

Volgens collega Vogels moet per regio een "dienst ondersteuningsplan" worden opgericht en moet aan elke persoon met een handicap een trajectbegeleider met kennis van het zorgterrein worden toegekend. Die begeleidt – indien gewenst – de persoon met een handicap bij het opstellen van het ondersteuningsplan, waarbij wordt uitgegaan van de wensen van een persoon met een handicap en rekening wordt gehouden met de beschikbaarheid van de rechtstreeks toegankelijke hulp in de regio. De trajectbegeleider verdedigt het ondersteuningsplan bij de regionale evaluatiecommissie. Wanneer dat plan in vraag wordt gesteld, worden de persoon met een handicap en zijn omgeving gehoord. Eventueel kan een beroep worden ingediend bij een andere regionale evaluatiecommissie, die dan een beslissing neemt. De trajectbegeleider beschikt ook over een budget om crisissituaties op te vangen. Tot zover de essentie van de conceptnota van mevrouw Vogels.

De algemene bespreking van het ontwerp van decreet Persoonsvolgende Financiering werd voorafgegaan door een toelichting van de dienstdoende administrateur-generaal van het VAPH bij het document 'Meerjarenanalyse. Achteruit- en vooruitblik op de ondersteuningsbehoeften van personen met een handicap'. Uit deze toelichting en bespreking is gebleken dat op basis van een aantal aannames het VAPH rekening houdt met het bestaan van 92.000 personen met een handicap en een aangetoonde ondersteuningsnood. Deze groep zal, uitgaande van de groei van de totale groep van personen met een handicap, toenemen tot 121.000 potentiële rechthebbenden. Het VAPH gaat er in zijn aannames van uit dat een betere afstemming van de ondersteuningsplannen op de echte ondersteuningsvragen ervoor zal zorgen dat 90 procent van de minderjarigen die thans mobiele, ambulante, semiresidentiële of tijdelijke residentiële ondersteuning krijgen of vragen, zal kiezen voor een basisondersteuningsbudget. Dit basisondersteuningsbudget kan worden gecombineerd met de rechtstreeks toegankelijke hulp. 10 procent van de minderjarige cliënten die residentiële ondersteuning krijgen, zou kiezen voor een basisondersteuningsbudget.

Het VAPH gaat eveneens uit van een keuze voor het basisbudget door 90 procent van de meerderjarige cliënten die ambulante en mobiele ondersteuning krijgen en door 90 procent

van de volwassenen die tijdelijke residentiële ondersteuning krijgen. Voor deze aannames werd niet uitgegaan van een bepaald bedrag van het basisondersteuningsbudget. Op basis van al deze aannames zouden 74.000 van de 121.000 potentiële rechthebbenden een beroep doen op een basisondersteuningsbudget en 47.000 op een cashbudget of voucher.

Wat betreft de budgettaire inschatting van dit ontwerp van decreet stelt het VAPH dat het niet opportuun of zelfs niet mogelijk is deze te maken. Sommige aannames kunnen immers nog altijd veranderen bij de verdere uitwerking van het ontwerp van decreet. Bovendien zijn bepaalde elementen nog niet bekend, onder meer de hoogte van het basisondersteuningsbudget en van het gemiddelde persoonsvolgende budget. Het bepalen van die bedragen is volgens het VAPH een verantwoordelijkheid van de politieke overheid.

Op het ontwerp van decreet werden dertig amendementen ingediend, waarvan er 29 werden voorgelegd aan de Raad van State. De discussie bij de algemene en artikelsgewijze bespreking was zo omvangrijk dat ik me veroorloof om ook ditmaal te verwijzen naar het schriftelijk verslag om naam en toenaam van de sprekers terug te vinden.

De discussie centreerde zich rond volgende onderwerpen: de vijf concentrische cirkels en de mate waarin die al dan niet uitgeput moeten zijn om gebruik te kunnen maken van de vijfde cirkel, zijnde de cirkel van de handicapspecifieke zorg; de marge van de toetsing van het ondersteuningsplan door het VAPH; het onbekend zijn van het bedrag van het basisondersteuningsbudget en de wijze van financiering in het kader van de zorgverzekering; de bestedingsmogelijkheden van het budget niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning en het moment waarop de keuze voor cash of voucher moet worden gemaakt; de mate waarin met een cashbudget en een voucher een gelijke omvang en kwaliteit van zorg kan worden ingekocht; de vlotheid van de transitie van trap 1 naar trap 2; de omzetting van een cashbudget naar een voucher; de rol van de regionale prioriteitencommissie in een systeem waarbij wordt gewerkt met persoonsvolgende financiering en de ruime inspectiemogelijkheden in de woonvertrekken van de persoon met een handicap.

Van de dertig amendementen werden de vijf amendementen van de meerderheid aangenomen. Van deze amendementen werden er twee unaniem goedgekeurd. Amendement nummer 9 had betrekking op het formuleren van striktere voorwaarden voor het opleggen van begeleidende maatregelen voor de besteding en het beheer van het cashbudget en voor het omzetten van een cashbudget in een voucher. Amendement nummer 15 had betrekking op de structurele verankering van de huidige budgethoudersverenigingen, zijnde verenigingen met inbreng van en sturing door ervaringsdeskundigen.

De amendementen van Open Vld en Groen werden verworpen meerderheid tegen oppositie. Deze amendementen beoogden een specificatie van de bestedingsmogelijkheden van het budget niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, de afschaffing van het basisondersteuningsbudget, de afschaffing van de regionale prioriteitencommissie, de explicitering van de beroepsmogelijkheden van personen met een handicap in de procedure tot het verkrijgen van een persoonsvolgend budget en een inperking van de inspectiemogelijkheden met betrekking tot de eigen woning van de persoon met een handicap.

Het ontwerp van decreet werd aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, minister, collega's, ik wil in dit plenaire betoog over dit toch wel heel belangrijke ontwerp van decreet in zeven punten duidelijk maken waarom ik dit niet zal goedkeuren.

Eerst en vooral beweert dit ontwerp van decreet uitvoering te geven aan het VN-verdrag dat aan personen met een handicap gelijke rechten garandeert. Het is een VN-verdrag dat we ratificeerden in 2009 en waarbij we het engagement aangingen dat personen met een beperking zo ondersteund moeten worden dat ze maximaal kunnen participeren aan het

gewone leven. Dat wil zeggen, als het even kan: wonen in een huis in de rij, arbeid of een beschutte vorm van tewerkstelling hebben en mobiel kunnen zijn in onze samenleving. Dit ontwerp van decreet voert dit verdrag niet uit. Het erkent immers de definitie niet van wat beperking is volgens het VN-verdrag. Het formuleert – eigenlijk een beetje pretentief – zelf een nieuwe definitie. Dat heeft mevrouw Van der Borgh ons al verteld als verslaggever. Ik wil haar trouwens danken voor het verslag en voor de mooie samenvatting van mijn conceptnota.

De verslaggever heeft ons dus al verteld dat dit ontwerp van decreet werkt met een soort tweetrapsstelsel. We gaan de personen met een beperking in Vlaanderen indelen in twee groepen: een groep mensen waarvan we vinden dat ze ondersteund moeten worden door hun eigen omgeving en door zogenaamde reguliere zorg zoals thuiszorg, en een tweede groep mensen, die wel recht hebben op gespecialiseerde zorg. Ik vind dit een fundamenteel foute benadering van zorg op maat. Ik sluit me eigenlijk aan bij mevrouw Stevens die in haar brochure het tweetrapsstelsel als “slecht” en “niet goed” omschrijft. Alleen, mevrouw Stevens, snap ik niet waarom u hier vandaag op het groene knopje zult drukken. Ik heb de indruk dat de N-VA steeds vaker de Bijbel leest en zich terugtrekt achter mooie waarheden daaruit zoals: ‘luister naar mijn woorden en kijk niet naar mijn daden’. De N-VA zit gedurende twaalf jaar mee aan het roer van de Vlaamse Regering. Het is onbegrijpelijk dat u na die twaalf jaar een stap terug zet en een dergelijk ontwerp van decreet zou goedkeuren.

Collega's, ik kom tot de tweede reden. Dit ontwerp van decreet voert het VN-verdrag niet uit omdat het mensen met een ondersteuningsnood niet steunt op maat. De zogenaamde personen met een beperking die het moeten stellen met hun eigen netwerken en reguliere hulpverlening, zullen misschien morgen een basisondersteuningsbudget krijgen. Dat is een lineair bedrag en dat kan 100, 200, 300 euro per maand zijn. Het is totaal niet aangepast aan de zorgnood van de persoon met een handicap en al helemaal niet aan de draagkracht van zijn omgeving. Dit staat haaks op het VN-verdrag.

– *Mevrouw Veerle Heeren, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Het VN-verdrag vraagt dat we mensen op maat ondersteuning geven om te participeren aan het gewone leven.

Een derde reden houdt ook verband met het basisondersteuningsbudget. We zullen hier een lege doos goedkeuren. Ik niet, maar iedereen hier die voor stemt, stemt voor een lege doos. Er wordt momenteel in deze verkiezingsperiode, deze pre-electurale periode, aan alle partijen gevraagd om te berekenen wat de verkiezingsbeloften zullen kosten. Dat wordt in meerdere of mindere mate goed of slecht gedaan. Dat wordt dan beoordeeld door belangrijke journalisten en soms ook door professoren. Maar eigenlijk is het te gek voor woorden dat we bezig zijn met het berekenen van verkiezingsbeloften en tegelijk decreten goedkeuren en wetten stemmen waarvan geen enkele budgettaire berekening gemaakt is. Dat is toch ongelofelijk? We zullen echt een lege doos goedkeuren.

Wij hebben geen enkel duidelijk antwoord gekregen over wat zo'n basisbudget precies zal zijn, over hoe groot het zal zijn, over wat men ermee kan doen. We hebben ook helemaal geen antwoord gekregen over wat het budgettaire de komende jaren betekent. Trouwens, collega's, ik heb hier door alle meerderheidspartijen dure eden horen zweren. Ze zeiden dat ze zich engageren om in de volgende regering in middelen voor het basisondersteuningsbudget te voorzien. Zij die volgende keer aan tafel zitten – of het nu onder leiding van mevrouw Homans of de heer Peeters of de heer Bourgeois is –, zullen in elk geval een zeer goede Toshiba bij moeten hebben om te berekenen hoe men het plaatje rond krijgt. De overheveling van de bevoegdheden betekent immers niet de overheveling van alle middelen om voort te doen met wat er vandaag gebeurt. Alleen al daarvoor zullen er heel wat bijkomende middelen moeten worden gezocht. Ik geloof niet dat er in dat klimaat ruimte zal zijn om iets nieuw op te starten, een basisondersteuningsbudget. Trouwens, collega's, jullie

die in de commissie dure eden hebben gezworen, ik heb in jullie berekende partijprogramma's nergens iets gezien over de opstart van het basisondersteuningsbudget.

Het basisondersteuningsbudget is een niet- berekende, loze verkiezingsbelofte. Ik vind het onverantwoord tegenover al die mensen om te zeggen dat ze hun ondersteuningsnood zullen kunnen invullen door een basisondersteuningsbudget en om dit ontwerp van decreet dus goed te keuren zonder enige becijfering. Het was heel merkwaardig – mevrouw Van der Borghet heeft er ook naar verwezen – dat de te elfder ure voorgestelde meerjarenanalyse van het Vlaams Agentschap maar één cijfer duidelijk heeft gesteld, namelijk dat er waarschijnlijk morgen 74.000 mensen nood zullen hebben aan een basisondersteuningsbudget en 47.000 aan handicapspecifieke zorg. 74.000 mensen dreigen morgen dus niets te hebben. Collega's, dit is onverantwoord. Dit is kiezersbedrog.

Deze regering maakt handig gebruik van nieuwe tendensen in het denken over de westerse verzorgingsstaat. Ze komen allemaal tot de conclusie dat alle zorg en ondersteuning, die toenemend is, professioneel beantwoorden, niet betaalbaar, niet haalbaar en ook niet wenselijk is. Overal zie je systemen of ideeën rijzen rond vermaatschappelijking van zorg of rond de actieve verzorgingsstaat, zoals in Nederland. Er is wel een groot verschil tussen Nederland en Vlaanderen: in Vlaanderen is het een synoniem voor 'trek uw plan'. Het basisondersteuningsbudget is niet alleen een lege doos, maar een persoon met een beperking wordt ook verwezen naar niet-bestaande reguliere zorg. Men zegt tegen die waarschijnlijk 74.000 mensen dat ze zich moeten wenden tot de thuiszorg om zich te laten ondersteunen bij de activiteiten van het dagelijkse leven, tot een soort taxibedrijf om hun mobiliteit in te vullen. Collega's, die eerstelijns reguliere zorg bestaat vandaag niet. Op geen enkele manier zijn er meer middelen vrijgemaakt om bijvoorbeeld in de thuiszorg te investeren om de bijkomende groep van mensen met een beperking en een ondersteuningsnood – 74.000 mensen volgens de administratie – op te vangen. Er is al helemaal geen aanpassing van het systeem van thuiszorg om toe te laten om personen met een beperking ondersteuning te geven bij de activiteiten van het dagelijkse leven.

Thuiszorgdiensten werken alleen in de week, niet in het weekend. Je kunt toch moeilijk veronderstellen dat een persoon met een beperking het hele weekend in bed blijft of niet ondersteund wordt. Mensen zullen minder dan ooit weten waar ze terecht moeten.

Er is wel een heel groot verschil met de situatie in Nederland. Soms is het goed om eens over het muurtje te kijken. In Nederland zet men ook in op de actieve verzorgingsstaat. Maar daar zegt men duidelijk dat dat alleen kan als men er ook de structurele randvoorwaarden voor creëert. In Nederland is in 2007 de wet Maatschappelijke Ondersteuning goedgekeurd. Het is interessant om die eens van naderbij te bekijken.

Wat zegt die wet? Ten eerste: alle mensen moeten meedoen in de samenleving. Ten tweede: ondersteuningsnoden moeten in de eerste plaats worden gelenigd door de directe omgeving en de mantelzorg. Dat is een beetje parallel met wat wij in Vlaanderen zeggen met de vijf concentrische cirkels. Maar in Nederland zegt men: sociaal kapitaal moet worden gekoesterd. De overheid formuleert voor zichzelf de verantwoordelijkheid om naastenzorg, zoals men dat daar noemt, te stimuleren. Dit is en kan niet alleen een particuliere aangelegenheid zijn. Dit kan niet zijn: trek uw plan. Hier zijn wij mee verantwoordelijk voor.

In Nederland zegt men: dit kan alleen vanuit een wijkgebonden benadering. Gemeenten krijgen dan ook de verantwoordelijkheid en de middelen om dit in de praktijk te brengen. Dat is een wereld van verschil, collega's, want in Vlaanderen blijven wij zweren bij een verkokerde organisatie van zorg en welzijn en worden de middelen voor de zorg in plaats van ze lokaal en intersectoraal overschrijdend in te zetten, opgesloten achter sectorale toegangspoorten.

Die toegangspoort is trouwens de vijfde reden waarom ik dit ontwerp van decreet niet zal goedkeuren. Die toegangspoort opent geen enkel recht op ondersteuning voor personen met

een beperking. In de oorspronkelijke nota ‘Persoonsvolgende financiering’ die aan dit ontwerp van decreet voorafging, werd er heel vaak verwezen naar de toegangspoort zoals die functioneert in de integrale jeugdhulpverlening. Collega’s, wij hebben een paar weken geleden een gedachtewisseling gehad met de heer Vanhee, de verantwoordelijke voor de integrale jeugdhulpverlening, die in zijn uiteenzetting alleen maar ten overvloede bewezen heeft wat ik altijd al heb gevreesd, namelijk dat die toegangspoort een bureaucratisch waterhoofd is, waar de hulpvrager wordt gereduceerd tot een A1-formulier dat digitaal wordt ingebracht en door een bijna almachtige administratie wordt beoordeeld. Betrokken hulpvrager en zijn vertegenwoordiger worden zelfs niet gehoord. De vraag wordt niet vermenselijkt en verduidelijkt. Nochtans zijn voor mensen met een ondersteuningsvraag, die dikwijls zeer nijpend is, een antwoord en een gevoel van betrokkenheid cruciaal. Als je een dossier moet indienen, en achteraf via een brief het antwoord krijgt of je wel of niet toegang hebt tot die handicapspecifieke zorg, dan word je woest, dan word je radeloos. Wanneer is er perspectief? Wanneer zal ik eindelijk worden geholpen?

Ik geef u het voorbeeld van een mail die me een paar dagen geleden bereikte. Dergelijke mails worden steeds talrijker. Het gaat over een gezin met een zoon van 35 jaar. Die man heeft een degeneratieve spierziekte, maar hij werkt nog. Hij is steeds meer afhankelijk voor de activiteiten in zijn dagelijks leven. Hij moet door zijn ouders naar zijn werk worden gebracht en teruggehaald, hij moet uit bed worden gehaald enzovoort. De psychologische spanning in het gezin wordt stilaan onhoudbaar. Aan de ene kant is er de zoon die verschrikkelijk ongelukkig is omdat hij afhankelijk is van zijn ouders. Aan de andere kant zijn er de ouders die dat na 35 jaar eigenlijk niet meer zien zitten.

Die mensen dienen een vraag in voor een persoonlijke assistent om die man, die werkt en dus een inkomen heeft, te kunnen ondersteunen, om hem zelfstandig te laten wonen, zoals we dat hebben beloofd in het VN-verdrag. Zij krijgen steeds opnieuw het antwoord dat er schrijnender situaties zijn. Zij zeggen: “Wij houden het niet meer uit. Wanneer krijgen wij dan wel een positief antwoord?” Niemand kan dat zeggen.

Collega’s, ik vergelijk dit altijd met wat wij in de gezondheidszorg hebben. Als ik hier morgen naar beneden val en mijn heup breek, en die heup geneest niet goed, dan zal de arts zeggen: “Vogels, ge gaat in een karreke terecht komen. Ge zoudt u best een nieuwe heup laten ‘steken’” – zoals ze dat zeggen met een nogal raar woord. Dan ga ik morgen naar een ziekenhuis en ik word daar geholpen. In de gehandicaptensector is het anders. Ik zit daar in een rolstoel. Daar zou men zeggen: “Vogels, een nieuwe heup! Het budget voor de heupen van dit jaar is op. Misschien volgend jaar. Maar weet ge, ge hebt toch nog een echtgenoot die u kan duwen? Uw geval is niet schrijnend. Dus wacht nog maar een tijdje!” Dat, collega’s, is wat wij op dit moment doen. En dan vraag ik u: wat moet ik deze vrouw in verband met dit decreet vertellen, deze vrouw met haar zoon van 35 jaar, bij wie het water tot boven de lippen staat en waar de spanningen in dat gezin steeds groter worden? Wat is het perspectief voor die mensen indien ik dit decreet zou goedkeuren? Nul. Niks.

Collega’s, wij zitten zo in dat coconneke van de gehandicaptensector dat wij bij het maken van dit decreet eigenlijk alle logica missen. Vergelijk het voorbeeld van die heup met wat wij in Vlaanderen durven te doen: aan personen met een handicap zeggen dat ze nog even moeten wachten.

– *De heer Jan Peumans, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Kunt u zich voorstellen dat een zo belangrijke beslissing over het leven van mensen wordt genomen door een administratie die geen enkele verplichting heeft om te motiveren waarom men wel of waarom men niet beslist heeft dat iemand toegang heeft of dat een ondersteuningsplan al dan niet wordt goedgekeurd? Dat is ongelooflijk in een rechtsstaat. Er is ook geen enkele beroepsmogelijkheid. Mensen krijgen betekend dat ze het verder zullen moeten doen met hun onmiddellijke omgeving en met de reguliere zorg, en verder krijgen ze niets. Wat zijn de rechten van personen met een handicap? Hoe past dit in het VN-verdrag?

Mevrouw Van der Borgh en ikzelf hebben hier in de commissie herhaaldelijk op aangedrongen. Wij hebben ook amendementen ingediend. De meerderheid bleef daarvoor Oost-Indisch doof. Een van de drie amendementen die wij vandaag opnieuw indienen, betreft een motivatieplicht voor de administratie, om het de mensen minstens mogelijk te maken om in rechte op te treden voor de arbeidsrechtbank en om minstens hun rechten te kunnen afdwingen.

Een zesde reden waarom ik dit decreet niet zal goedkeuren, is dat dit decreet voor mij het einde betekent van de vrijheid van de persoon met een handicap om te kiezen tussen opvang in een voorziening of een persoonlijke assistentiebudget.

Collega's, ik heb jullie al verteld over die toegangspoort, waar mensen misschien binnen mogen en misschien niet. Als iemand toch door die toegangspoort geraakt, heeft hij recht op gespecialiseerde hulpverlening voor personen met een handicap. Die persoon kan dan kiezen tussen enerzijds een soort van voucher, een cheque die hij in een voorziening kan inruilen voor hulp vanuit die voorziening, en anderzijds een cashbudget, dat wordt gestort op zijn rekening.

Waarover het tweede meeste vragen zijn gesteld tijdens de hoorzittingen, waren de bestedingsmogelijkheden van dat cashbudget. Dat is essentieel. Kan ik dat cashbudget besteden aan niet-erkende handicapspecifieke zorg? Kan ik dat bijvoorbeeld besteden aan iemand die als thuisverzorger het huishouden doet, die me naar mijn werk brengt en terug, die mijn tuin in orde brengt? Kan dat of kan dat niet, zoals dat vandaag wel kan met het persoonlijk assistentiebudget: ik leef zelfstandig, ik organiseer mijn ondersteuning zelf?

Tijdens de hoorzittingen waren de reacties op de vraag of je dat geld kunt besteden aan dingen die niet erkend zijn door het Vlaamse Agentschap heel dubbel. Van het Vlaams Welzijnsverbond hoorden we dat het alleen kan voor handicapspecifieke zorg. Vanuit de gebruikers, de twee organisaties Absoluut en Onafhankelijk Leven, was er de uitdrukkelijke vraag om dat cashbudget ook te kunnen gebruiken om diensten in te kopen die niet erkend zijn door het VAPH.

Ook de bepaling dat persoonlijke assistenten voortaan zullen vallen onder het paritair comité 319 – wat een duur paritair comité is, een paritair comité voor de opvoeders – maakt me heel bezorgd. Persoonlijke assistenten zijn heel vaak mensen die assistentie geven bij de activiteiten van het dagelijkse leven, zoals helpen bij activiteiten en mensen vervoeren. Een persoon met een handicap die zelf zijn assistentie organiseert, heeft absoluut geen behoefte aan opvoeding, als hij of zij alleen een ondersteuningsnood heeft. Ik snap niet waarom persoonlijke assistenten in alle gevallen onder het dure paritair comité 319 moeten vallen. Het zal de persoonlijke assistentie stukken duurder maken. Personen met een handicap hebben niet noodzakelijk betutteling en opvoeding nodig – in een aantal gevallen absoluut wel, maar mensen met een fysieke beperking hebben dat absoluut niet nodig.

Ook de aanvraag door voorzieningen om vanuit de voorziening persoonlijke assistentie te organiseren, stemt me bezorgd en maakt me ongerust. Op de vraag om eindelijk duidelijk te maken hoe het nu zit – kun je met dat cashbudget ook zaken inkopen die niet door het VAPH zijn erkend? – heeft de minister uitdrukkelijk 'ja' geantwoord. Dat zal in het verslag staan, en ook in de memorie van toelichting. Maar, collega's, in de tekst van het decreet staat het niet. U hebt inderdaad een amendement ingediend dat een beetje dubbelzinnig was. In het oorspronkelijke decreet stond dat het cashbudget alleen zou worden gestort op een rekening om handicapspecifieke zorg mee aan te kopen. Dat is vervangen, maar het decreet laat dat nu blauwblauw. Het is niet uitdrukkelijk opgenomen dat het wel kan. Als u dat echt wilt, zet het er dan duidelijk in. Dan is het voor iedereen duidelijk.

Daarom hebben wij een tweede amendement ingediend – twee van de drie, we zijn heel bescheiden geweest, het zijn er maar drie – om dit uitdrukkelijk op te nemen in de tekst van het decreet. De memorie van toelichting of een verslag bindt een volgende minister niet.

Soms helpt het om de mechanismen bloot te leggen in de organisatie van zorg en welzijn in Vlaanderen, waar heel veel lippendienst wordt bewezen aan de vraaggestuurde zorg, maar waar de aanbieders nog altijd aan het roer zitten, en waar transitie heel vaak synoniem is voor restauratie.

Voorzitter, ik denk dat ik wel reclame mag maken voor eigen werk. Het zou mij te ver leiden om dit hier allemaal uit te leggen. Ik raad u aan om 'De rekening van de verzuiling' te lezen, een boek dat ik tot afscheid van mijn carrière heb geschreven en waarin ik een aantal van die mechanismen blootleg. Ik denk dat er dan veel duidelijk zal worden.

Het is trouwens niet alleen een aanklacht. Het bevat ook zeven hefboomen om het op een andere – en wat mij betreft betere – manier te doen.

De zevende reden waarom ik dit niet zal goedkeuren, is omdat er geen enkele zorggarantie is. Weet u, mensen zijn mee met die vermaatschappelijking van zorg. Eigenlijk zijn mensen daar altijd al in mee geweest. Ik denk dat mensen met een kind of een ander familielid met een beperking bereid zijn om heel veel te doen. Dat bewijzen ze ook permanent. Maar ze willen één ding: dat je ze garandeert dat er een oplossing komt als het echt niet meer gaat.

Zo is er een vrouw die al 35 jaar de zorg draagt voor haar zoon, maar het nu echt niet meer aankan. Of ouders die ondertussen zelf een eind in de 60 zijn, het echt niet meer aankunnen en hopen dat er voor de zoon of dochter met een mentale beperking ook een oplossing zal zijn op het moment dat zij er niet meer zullen zijn. Zo is er een moeder wier kind naar het bijzonder onderwijs gaat, die dat kind voor en na school zelf opvangt. Ze krijgt daarbij veel hulp van haar moeder, de oma. Op een bepaald moment werd er borstkanker vastgesteld bij de oma. Zij moest dringend worden opgenomen en viel dus van de ene op de andere dag weg. De moeder zit nu met de handen in het haar.

Die mensen vragen aan ons om hen de garantie te geven dat ze op dat moment zullen worden geholpen. Collega's, met dit ontwerp van decreet gebeurt dat niet. Absoluut niet, integendeel. Want zelfs mensen die door de toegangspoort geraakt zijn en een ondersteuningsplan hebben, moeten zelf op zoek gaan naar een verdere invulling. Als ze geen oplossing vinden, kunnen ze opnieuw een beroep doen op die vermaledijde regionale prioriteitencommissie. Voor de collega's die minder vertrouwd zijn met dit domein: de regionale prioriteitencommissie werkt per provincie. Daarin zitten vertegenwoordigers van voorzieningen, vertegenwoordigers van gebruikers en ook mensen van de administratie. Zij moeten oordelen welk dossier het schrijnendst is, zodat dat eerst kan worden aangepakt. Op die manier wordt aan de gebruikersorganisaties gevraagd om de schaarste te verdelen. Ik vind dat de omgekeerde wereld. Bij die toegangspoort, op het moment dat er moet worden beoordeeld of een ondersteuningsplan al dan niet wordt goedgekeurd, worden de gebruikers niet betrokken. Dat is de verantwoordelijkheid van de administratie. Maar als het gaat om het verdelen van de schaarste, om het doen van de 'vuile commissies', worden de gebruikers wel betrokken.

Collega's, als tijdens de hoorzitting iedereen het over één zaak unaniem eens was, is het over het feit dat die regionale prioriteitencommissies niet deugen en dat ze moeten worden afgeschaft. Ik kan nog begrijpen dat u zegt dat dat niet kan van de ene op de andere dag. Maar er is toch nog Perspectief 2020? In 2020 gaan alle mensen die door die toegangspoort geraken, bij zware zorgnood zorggarantie hebben. Dat is toch ongeloofwaardig? Waarom wordt er in dit ontwerp van decreet dan een regionale prioriteitencommissie verankerd? Dat staat er toch haaks op? Om die reden, collega's, hebben wij een derde amendement ingediend, dat volgens mij de logica zelf is. Ik zie niet in hoe u daartegen zou kunnen stemmen. Wij wilden die regionale prioriteitencommissie afschaffen, net als iedereen op het werkterrein. Wij hebben dat amendement in de commissie ingediend, maar jullie hebben dat verworpen. Wij dienen nu als het ware een subamendement in, waarin we zeggen dat er een houdbaarheidsdatum komt aan die regionale prioriteitencommissie. Ten laatste 1 januari 2019 vervalt die en vervalt ook dat systeem van regionale prioriteitencommissies.

Wie nog gelooft in wat hij over Perspectief 2020 heeft gezegd, moet dit amendement goedkeuren.

Dat dit ontwerp van decreet veel emoties oproept, is tijdens de voorbije vakantieperiode duidelijk geworden. Een aantal formele stakeholders heeft zich in een platform verenigd. Ze hebben alles uit de kast gehaald om de partijvoorzitters en zelfs de fractievoorzitters ervan te overtuigen dat ze dit ontwerp van decreet moeten goedkeuren. Wat hen bindt, vind ik nogal zwak. Hun motto is: “stilstaan is geen optie”.

Ik heb de voorbije weken en dagen tientallen mails ontvangen van mensen die vinden dat dit ontwerp van decreet hen geen perspectief biedt. Dit is niet wat ze vragen. Ze willen dat we dit ontwerp van decreet niet goedkeuren. Allicht maken een aantal van de mensen die dergelijke mails hebben verstuurd ook deel uit van de formele stakeholders.

Ik hoop dat ik met mijn zeven punten duidelijk heb gemaakt waarom ik dit ontwerp van decreet met veel overtuiging niet zal goedkeuren. Mijn motto is: “liever stilstaan dan achteruitgaan”. (*Applaus van mevrouw Güler Turan*)

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Voorzitter, vandaag vindt een belangrijke stemming plaats. Dat dit thema niet enkel ons, maar ook vele anderen beroert, is ondertussen duidelijk. De aandacht in de media, de interesse van de vele betrokkenen, de aanwezigheid van veel publiek tijdens de hoorzittingen en de scherpe politieke discussies bewijzen dit. De afgelopen jaren zijn in de commissie en ook tijdens plenaire vergaderingen talrijke discussies gevoerd. Zoals hier al eerder is gesteld, zou het ons te ver leiden al deze discussies nu opnieuw te voeren. Ik verwijs hiervoor naar de goede en duidelijke verslagen.

Wat van belang is, is dat het ontwerp van decreet vandaag ter stemming voorligt. Dit ontwerp van decreet is het resultaat van een beleid dat al gedurende jaren wordt uitgetekend. Bij de start van deze legislatuur leek een echte persoonsvolgende financiering nog ver van ons verwijderd. Misschien dachten velen in dit halfroend wel dat we dit nooit zouden waarmaken. Vandaag is het echter een feit.

Nooit eerder zijn dergelijke ingrijpende veranderingen genoteerd als tijdens de afgelopen vijf jaar. Er is tegelijkertijd gewerkt aan een sterke uitbreiding en aan een fundamentele koerswijziging. Geen van beide is als excuus gebruikt om het andere niet voluit te doen.

De resolutie die op het einde van de vorige legislatuur is goedgekeurd, vormde de eerste stap. In die resolutie is gevraagd om vraagsturing en zorgvernieuwing tijdens de daaropvolgende legislatuur, die we weldra afsluiten, in de sector structureel in te zetten. Hierop volgde het Vlaams regeerakkoord. De vraagsturing is hier daadwerkelijk in opgenomen. Er staat te lezen dat de ondersteuning in functie moet staan van de nood, de zorgzwaarte en de draagkracht van de persoon met een handicap. Die klemtonen zijn op hun beurt vertaald in de conceptnota Perspectief 2020. De krijtlijnen waren en blijven duidelijk. Tegen 2020 moet er vraagsturing en zorggarantie voor de meest zorgbehoevenden zijn. Het sluitstuk is dit ontwerp van decreet, dat deze hele omslag in de praktijk brengt. Het gaat om een grote systeemwijziging en om een fundamenteel andere financieringswijze.

Ik heb de chronologie geschetst om aan te tonen dat in verband met dit dossier niet snel-snel is gewerkt. Er is bewust gekozen om in stappen en weloverwogen te werken. Dit is de laatste plenaire vergadering van de legislatuur in het Vlaams Parlement. Wat mij betreft, heb ik liever een ontwerp van decreet dat na een grondig proces, met de nodige inspraak en betrokkenheid van de mensen die het ontwerp van decreet ten uitvoer moeten brengen, tot stand is gekomen, dan een ontwerp van decreet dat enkele maanden eerder snel-snel wordt behandeld.

Vlaanderen heeft het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap geratificeerd. Daarmee hebben wij ons ertoe geëngageerd om het beleid inzake personen met

een handicap af te stemmen op het emancipatorisch ondersteunings- en burgerrechtenperspectief, dat stelt dat elke persoon met een handicap recht heeft op inclusie en zelfbeschikking. Dat komt neer op een volwaardige plaats in onze samenleving. Dat betekent dat je het recht hebt om de regie over het eigen leven in handen te nemen.

Ondanks talrijke initiatieven en evoluties, worden de zorg en ondersteuning voor personen met een handicap nog altijd georganiseerd en gefinancierd volgens een veeleer aanbodgericht model.

Bovendien is er daardoor een maatschappelijk niet langer te verantwoorden kloof gegroeid tussen twee groepen. Veel personen met een handicap beschikken over een kwaliteitsvol aanbod in een door het VAPH erkende voorziening of over een PAB, waarmee ze de nodige zorg en ondersteuning op diverse levensdomeinen kunnen organiseren. Maar er is en blijft ook een grote groep die geen handicapspecifieke ondersteuning krijgt. Ik, en met mij mijn partij, wil me hier niet langer mee verzoenen. Met dit ontwerp van decreet wordt een volledig nieuw financieringssysteem geïnstalleerd, waarbij het budget de persoon met een handicap volgt. De persoon met een handicap krijgt de regie. De macht wordt verlegd van de zorgaanbieders naar de persoon zelf en zijn omgeving. Dat is een fundamentele omwenteling.

De persoon met een handicap en zijn netwerk zullen in de toekomst kunnen rekenen op een persoonsvolgende financiering. Dat kan op twee manieren: een basisondersteuningsbudget, en, voor wie dat niet volstaat, een tweede trap met een cashbudget en/of een voucher, voor de personen met een handicap die zwaardere of echt handicapspecifieke ondersteuning en zorg wensen.

In tegenstelling tot vandaag, verbreden we onze focus. Wij kijken niet langer naar de bestaande bedden of plaatsen, maar focussen op een grote groep van mensen met een handicap en hun potentiële vragen. Bovendien wordt er een wettelijke basis gecreëerd, zodat het VAPH ondersteuning kan financieren voor personen met een vermoeden van handicap: artikel 21. Dat is belangrijk, om duidelijk te maken dat we de groep niet gaan verengen, maar net verbreden. Wij verdedigen dat met overtuiging, ook omdat we geloven dat er geen andere optie is. Dat is tijdens deze legislatuur duidelijk gebleken.

We hebben de afgelopen jaren, tegen de stroom van besparingen in, enorm veel geïnvesteerd in nieuwe plaatsen: 145 miljoen euro voor bijkomende nieuwe plaatsen, en dat boven op een jaarlijkse dotatie van intussen meer dan 1,3 miljard euro. Ja, er zijn mensen die het altijd te weinig zullen vinden, maar ik hoop dat iedereen die nu terecht en uit overtuiging opkomt voor de personen met een handicap, dat ook zal doen in de volgende legislatuur. Ook dan is er immers nog veel werk.

Ondanks de vele middelen krijgen ik en heel wat collega's hier berichten van mensen aan wie niet de juiste of niet voldoende zorg kan worden geboden. Ook al droegen al onze budgetten bij tot extra plaatsen en werden er veel meer zorgen beantwoord, toch durven we nu onomwonden te stellen dat we er zo niet komen. Niet alleen doen we die vaststelling, we komen ook met een haalbaar en realiseerbaar alternatief: niet alleen voortbouwen op een financiering waarin we ons geloof eigenlijk voor een stuk hebben verloren, maar durven de tanker te keren, langzaam, weloverwogen, maar wel zeker.

Dat is ook de belangrijkste reden waarom ik geloof in het Perspectiefplan en zijn doelstellingen, en ook nu dit ontwerp van decreet verdedig. Ik ben ervan overtuigd dat we meer mensen met een handicap kunnen ondersteunen en hun de mogelijkheid geven om hen de zorg te laten organiseren op maat van hun nood en van hun sociale omgeving, en dat we, voor hen die er vandaag geen directe nood aan hebben, wel de garantie op zorg kunnen geven als het probleem zich in de toekomst voordoet. Dat is zorggarantie.

Ik stel ook met teleurstelling vast dat er een minderheid van mensen zal zijn en ook zal blijven – en misschien is dat wel goed voor het debat – die dit ontwerp vanuit een uiterst wantrouwe of negatieve visie lezen en interpreteren. Ik ben echter hoopvol en ervan overtuigd dat we met

dit ontwerp wél een reële omslag kunnen bewerkstelligen en voor veel mensen een verschil kunnen maken, zeker nadat ik – en de collega's met mij – tijdens de hoorzittingen zoveel vertegenwoordigers, elk vanuit de eigen ervaringen en de verschillende posities en strekkingen, zich positief heb horen uitspreken over dit ontwerp en de kansen die het decreet zal bieden. Tijdens onze hoorzittingen hebben zowel de twee grote koepels als de diverse gebruikersverenigingen en andere sprekers, zoals de heer De Witte van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, zich positief uitgesproken over het ontwerp. Voor hun concrete verhalen en argumenten verwijs ik ook hier naar het verslag van de hoorzitting. Dat is lijk, maar wel duidelijk. Het allemaal herhalen zou ons te ver leiden. Ik onthoud dat ze hebben aangegeven dat er een groot draagvlak bestaat voor dit ontwerp van decreet.

Het belangrijkste signaal ontvingen we echter vorige week: een open brief van de sector van de personen met een handicap, die inderdaad de titel 'Omdat stilstand geen optie is' had. Dat is echter niet wat hen bindt. Wat hen bindt, staat in die open brief, die werd ondertekend door Absoluut, de Federatie van Ouderverenigingen en Gebruikersraden in Instellingen voor Personen met een Handicap (FOVIG), Inclusie Vlaanderen, Verbond Sociale Ondernemingen, Onafhankelijk Leven, Vereniging Personen met een Handicap (VFG), Katholieke Vereniging Gehandicapten (KVG) en het Vlaams Welzijnsverbond. Ik citeer uit de brief: "Deze open brief is een oproep, een oproep om te luisteren naar de sector van personen met een beperking. Een roep voor verandering. (...) Omdat wij geloven dat het decreet op de persoonsvolgende financiering een fundamentele stap vooruit is. Omdat er een breed maatschappelijk draagvlak voor is. Allemaal en eensgezind vragen wij, als representatieve vertegenwoordigers van personen met een handicap en de voorzieningen, aan u op 23 april te stemmen voor het decreet (...)."

Collega's, natuurlijk bestaan er nog veel vragen en onzekerheden. Die vloeien inderdaad voort uit het feit dat dit een kaderdecreet is en dat de uitvoeringsbesluiten, die de uitvoering zullen concretiseren, in opmaak zijn en nog zullen volgen. Maar ook wat dit betreft, is het stellige voornemen op dezelfde manier te werken, met inspraak, participatie en betrokkenheid van hen die het decreet tot uitvoer moeten brengen: de gebruikers, de voorzieningen, de vakbonden, de experts. Zij worden geconsulteerd en betrokken.

Het vraaggestuurde systeem dat we met dit ontwerp van decreet installeren, maakt het mogelijk dat mensen ondersteuning op maat en volgens de eigen behoeften kunnen organiseren. Alle bronnen nodig om de persoonlijke behoeften te lenigen, kunnen worden vergoed met een persoonsvolgend budget. Dit is inderdaad uitvoerig besproken in de commissie. Het is meermaals in een gedachtewisseling met de minister aan bod gekomen. Dit werd echter ook onomwonden bevestigd door de leidend ambtenaar van het VAPH.

De verworvenheden van het persoonlijkeassistentiebudget en het persoonsgebonden budget zullen blijven bestaan. Meer nog, ze waren model voor wat er nu wordt geïnstalleerd. Met het basisondersteuningsbudget kan dan elke persoon zijn eigen zorg en ondersteuning organiseren, op zijn maat, op maat van zijn gezin, voor en met zijn mantelzorger. Het is echter een basisbudget, een budget waarmee je weliswaar al wat kunt doen, maar dat niet voor iedereen voldoende zal zijn. Wat kun je ermee doen? Vele dienstencheque-uren of een waardering voor de mantelzorgers, uren gezinshulp, beurten bij een psychotherapeut, thuisbegeleidingen van het VAPH. U, als persoon met een handicap, beslist. U vult dat in.

Dat bedrag is inderdaad voor iedereen hetzelfde, om zo een financiële incentive te kunnen geven en die vermaatschappelijking van de zorg waar te maken. In dit systeem nemen mantelzorgers een heel belangrijke rol op zich. Ze moeten op tijd worden gespaard en verdienen waardering, en die eerste trap biedt net ondersteuning aan de mantelzorger.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw Jans, ik heb aandachtig geluisterd naar uw betoog. U stelt dat je met dat basisondersteuningsbudget heel wat kunt doen en u geeft een opsomming. Natuurlijk ontbreekt vandaag een cruciaal element: de grootte van dat bedrag. Gezinsondersteuning bijvoorbeeld is vandaag gebaseerd op hulpverlening voor bejaarde

mensen. Het bedrag dat die mensen moeten betalen wordt berekend op basis van hun inkomen. We weten vandaag niet hoe dat allemaal gaat gebeuren voor de personen met een handicap. Als zij al die zaken moeten betalen met een basisondersteuningsbudget, is het van cruciaal belang te weten hoe groot dat bedrag zal zijn, om te zien of je dat er allemaal mee kunt betalen. Dat is de open vraag.

Het is mooi dat u het verdedigt. Het is uw goed recht en ook uw taak. Maar een van de cruciale vragen blijft vandaag onbeantwoord. U kunt een opsomming geven van hier tot in Tokyo van wat je er allemaal mee kunt doen, maar als we niet weten over welk bedrag je beschikt, is het immens moeilijk om dat in te vullen. (*Applaus bij het Vlaams Belang en Open Vld*)

Mevrouw Vera Jans: In de omschrijving van het basisondersteuningsbudget in het ontwerp van decreet staat niet het exacte bedrag. Dat is ook al vaak het onderwerp geweest van onze debatten in de commissie. Maar de opsomming en de voorbeelden die ik geef, heb ik niet verzonnen. Ik zie het ook niet als mijn taak om dat te verdedigen. Ik verdedig het omdat ik dat heb gehoord van de mensen die erop wachten, die ermee gediend zullen zijn en die ernaar uitkijken. Als de gebruikers zeggen dat ze geholpen kunnen zijn met een basisondersteuningsbudget, wie zijn wij dan om daartegen te zijn? Het exacte bedrag moet worden bepaald. Maar u weet ook dat er simulaties zijn die enkele honderden euro's uit elkaar lopen.

Ik heb dit bij de spreker in de hoorzitting opgemerkt: hij gaf een hele opsomming van wat we allemaal met dat basisondersteuningsbudget kunnen doen, terwijl enkele collega's van de oppositie beweren dat je er niets mee kunt. Daarop heeft die persoon geantwoord – het staat in het verslag, maar ik herhaal het graag – dat hij is uitgegaan van wat hij allemaal extra zou kunnen doen met 400 euro per maand. Wordt het dat? Dat hebt u mij niet horen zeggen. Ik vond het interessant om iemand uit de sector te horen vertellen wat allemaal mogelijk zou zijn met dat bedrag.

Zoals ik zei, is het enkel een basisondersteuningsbedrag. Daarnaast blijft er de uitermate belangrijke tweede trap.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw Jans, als u dat zo belangrijk vindt, waarom is dat dan niet opgenomen in het berekende verkiezingsprogramma van CD&V? Daar zie ik nergens een lijstje staan voor het opstarten van het basisondersteuningsbudget.

Mevrouw Vera Jans: U ziet daar waarschijnlijk wel een budget staan van vele honderden miljoenen euro's. Ik noem het bedrag dat onze partij wil uittrekken: 750 miljoen euro. Ik wil heel graag met u het debat aangaan over ons verkiezingsprogramma en onze prioriteiten na de verkiezingen. Ik kijk ernaar uit om dat in de campagne te doen.

Mevrouw Vogels, de Vlaamse Regering heeft het ontwerp van decreet goedgekeurd. Onze partij maakt daar deel van uit en heeft de minister geleverd die verantwoordelijk is voor dit beleidsdomein. Het spreekt dus toch voor zich dat wij in de nodige middelen zullen voorzien om het decreet uit te voeren! Dat is toch de logica zelf. Denkt u nu werkelijk dat wij hier vijf jaar lang met de administratie, het kabinet en de politieke vertegenwoordigers keihard werken aan wat voor ons een cruciaal decreet is, met de zorggarantie en de vraagsturing, en dat we dan de volgende keer zeggen dat we er het geld niet voor hebben? Dit was voor ons een prioriteit en het blijft een prioriteit. Dat blijkt uit de berekeningen die wij bekend hebben gemaakt met ons socio-economisch plan en onze 3D-nota. Misschien bespreken we dat beter elders, al wil ik dat ook hier doen, als u dat wenst.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw Jans, ik wil u even in herinnering brengen dat in 2009 net voor de verkiezingen het nieuwe Woonzorgdecreet is goedgekeurd, met een aantal belangrijk bepalingen, zoals het ontwikkelen van zorgnetwerken en assistentiewoningen.

Ik heb de minister daar een tweetal maanden geleden over ondervraagd. Van heel dat Woonzorgdecreet is nauwelijks iets uitgevoerd. Zeg me dus niet dat wanneer iets wordt goedgekeurd, het ook wordt uitgevoerd.

Verder zou het voor alle personen met een handicap aan wie u belooft dat ze morgen een basisondersteuningsbudget krijgen, heel aangenaam zijn indien ze op zijn minst de term basisondersteuningsbudget in het berekende verkiezingsprogramma van uw partij zouden terugvinden. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Mevrouw Vera Jans: Mevrouw Vogels, we hebben dit debat al vaak gevoerd. Daarbij gaat het niet zozeer over wie het meeste belooft en wie het meeste empathie heeft. U vertrekt vanuit een andere visie dan de onze. Ik moet u teleurstellen, want politiek vertrekt vandaag niet vanuit het niets maar vanuit een huidige situatie. Hoe is de situatie vandaag en hoe kunnen wij die verbeteren? Mijn antwoord was altijd dat de regionale prioriteitencommissie nu nodig is. Daarom moeten wij nu prioriteiten leggen. Wij beloven het basisondersteuningsbudget niet aan iedereen voor morgen, maar wij schrijven een ontwerp van decreet waarbij wij geloven dat, als er voldoende budget is en als er uitvoering wordt gegeven aan dit ontwerp van decreet, wij meer mensen kunnen helpen. Mensen kunnen dan meer zelf hun zorg organiseren. Zo kunnen we de sector verbeteren en meer doen met de middelen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mevrouw Vogels, het Woonzorgdecreet was een van de eerste besluiten die de Vlaamse Regering heeft genomen bij de start van de legislatuur. De waarheid gebiedt ook te zeggen dat de voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten dateert van de vorige legislatuur. Het begrip ‘assistentiewoning’ is geoperationaliseerd en zowat alles uit dat decreet is uitgevoerd, op één element na, namelijk de creatie van de zorgnetwerken.

In tegenstelling tot dit ontwerp van decreet staat in het Woonzorgdecreet niet geschreven op welk moment alles in werking moet treden. Dat is een groot verschil tussen het voorliggende ontwerp van decreet en het Woonzorgdecreet. U was een grote tegenstander van het begrip ‘woonzorgnetwerk’, en nu bent u degene die zegt dat we het niet hebben uitgevoerd. Dit ontwerp van decreet heeft een datum en treedt op een bepaald moment in werking. Wanneer men voor personen met een beperking een echte grondige wijziging wil doorvoeren en een einde wil maken aan het aantal vreselijke situaties waarmee mensen kunnen worden geconfronteerd – we kennen die uit mails en contacten –, dan moet men twee zaken doen. Eerst en vooral moet er een ander systeem in werking treden waarop de middelen worden ingezet. Het ontwerp van decreet heeft geen andere ambitie dan aan de vooravond van de verkiezingen die wijziging vast te leggen. Daardoor kan de vraag hoe groot het budget zal zijn dat we moeten mobiliseren om dat te realiseren, de inzet zijn van verkiezingen, debatten, campagnes, maar vooral van onderhandelingen tussen diegenen die bij de volgende regeringsvorming de gesprekken moeten voeren.

Dat is geen nieuwe techniek, dat is een techniek die ook aan het einde van de vorige legislatuur is toegepast. Toen heeft het parlement een resolutie goedgekeurd waarin een aanbeveling werd gedaan over de groei van het budget dat nodig zou zijn tijdens de volgende legislatuur. Het resultaat van die aanpak was inderdaad dat bij de vorming van deze Vlaamse Regering, dat budget ook is vastgelegd.

Om dit ontwerp van decreet uit te voeren, en om aan de problematiek een antwoord te bieden, ten gronde en in de diepte, zullen we belangrijke sommen geld nodig hebben. Het gaat dan niet over een paar miljoenen euro. Om dat soort beslissingen te nemen moet het moment worden gezocht waarop een koerswijziging kan worden doorgevoerd tussen de partijen die een regering ondersteunen, en hopelijk breder dan dat en dus in het volledige parlement. Dat moment doet zich voor naar aanleiding van regeringsonderhandelingen. Ik denk dat dit een heel goede methode is.

Als het parlement deze wijzigingen goedkeurt, dan moeten er nog veel uitvoeringsbesluiten worden uitgewerkt. Het klopt dat veel mensen daar nog veel vragen over hebben. We zijn er ons allemaal van bewust dat dit nog tot moeilijke discussies zal leiden. Ik weiger het perspectief te aanvaarden dat we deze systeemwijzigingen niet zouden doorvoeren en dat de

volgende regering het hele werk van bij de aanvang opnieuw zou moeten doen, en de meerderheid deelt die mening. Die mening wordt trouwens ook gedeeld door veel mensen en organisaties die de belangen van de sector en zijn rechthebbenden vertegenwoordigen. De vergelijking met het Woonzorgdecreet is dan ook niet terecht.

Mevrouw Mieke Vogels: Om geen onduidelijkheid te creëren: ik ben een grote voorstander van zorgnetwerken, maar dan wel van wijkgebonden zorgnetwerken. Toen ik minister was, heb ik dat eigenlijk al via het decreet inzake het lokaal sociaal beleid – via de versterking van de lokale dienstencentra – op gang getrokken. Het Woonzorgdecreet heeft dat tenietgedaan. Men heeft er niet – zoals in Nederland – voor gekozen om een wijkgebonden zorg uit te bouwen, maar wel om te kiezen voor een verkokerde zorg. De toenmalige meerderheid noemde de zorgnetwerken essentieel en een van de belangrijkste elementen van het Woonzorgdecreet, want daar gebeurt de coördinatie van de zorg voor een persoon. Dat was in 2009. Men wou dat van onderuit laten groeien. Een partner zou rond zich een aantal bevriende gelijkgezinden verzamelen. Ik stel vast dat vijf jaar later dit erg belangrijke onderdeel van het Woonzorgdecreet niet is uitgevoerd. Ik ben dus wel degelijk een voorstander van zorgnetwerken, maar dan wel van wijkgebonden zorgnetwerken.

Minister Jo Vandeuren: Ik kan u echt niet goed volgen, en dat is de jongste tijd wel meer het geval. U pleit voor een ander concept dan wat in het Woonzorgdecreet staat. U zegt dat u het Woonzorgdecreet te vuur en te zwaard hebt bestreden. Maar nu verwijt u me dat ik een onderdeel ervan niet heb uitgevoerd. Overigens staat in het decreet geen deadline voor die uitvoering. Bovendien is de rest van het decreet, dankzij de nodige uitvoeringsbesluiten, ook voor de gewijzigde aspecten, in de praktijk gebracht. U bezorgt me het gevoel dat het er enkel om te doen is om tegen de meerderheid te zijn.

Mevrouw Mieke Vogels: U gaat te kort door de bocht, minister. Overigens: ik verschil inderdaad met u fundamenteel van mening. De zogenaamde transitie die u nu doorvoert, is wat mij betreft totaal fout. Het moet anders, maar niet op deze wijze.

Mevrouw Vera Jans: We verschillen inderdaad van mening.

Ik had het over het basisondersteuningsbudget, en wil afronden met enkele woorden over de belangrijke tweede trap. Het gaat dan over het cashbudget en/of werken met een voucher voor personen met een handicap die zwaardere en handicapspecifieke ondersteuning en zorg nodig hebben. Het kan gaan om cash, zorg in natura of een combinatie van beide. De keuze ligt bij de gebruiker. Het persoonlijk ondersteuningsplan wordt mee de basis voor het budget dat iemand ontvangt. De persoon kan zich hierin laten coachen door een dienst ondersteuningsplan. Dat kan, maar moet niet. Ook later, wanneer de persoon een budget heeft ontvangen, kan de persoon zich laten bijstaan voor de besteding van het cashbudget, inclusief voor onderhandelingen met potentiële aanbieders. Ik zeg dit om duidelijk te maken dat we de mensen niet alleen laten staan, wel integendeel.

In Perspectief 2020 en in dit decreet wordt voor deze groep de zorggarantie ingeschreven en nagestreefd. Dat is ons vast uitgangspunt. Er wordt zelfs een wettelijk engagement voor een groeipad verankerd. Dat groeipad zal voor zorggarantie zorgen. Keuzevrijheid realiseren, daar draait het in het ontwerp van decreet om. Het is een ontwerp van decreet met concrete doelstellingen en een verankerd groeipad. Zo willen we echte kansen bieden om maatschappelijk te participeren, echte keuzes aanbieden om te kiezen wie ondersteunt en welke zorg wordt aangewend. Wij geloven dat dit decreet tegemoetkomt aan de vragen en de noden van veel personen met een handicap en van veel voorzieningen. Met dit decreet evolueren we meer naar een inclusieve samenleving, naar een samenleving mét zorggarantie. We zullen dit decreet dan ook goedkeuren. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, minister, dames en heren, mevrouw Van der Borght, dank u voor uw duidelijke en degelijke verslag.

Vandaag bespreken we hier een belangrijk ontwerp van decreet, een ontwerp van decreet waar binnen de sector met heel veel verwachting wordt uitgekeken. Door persoonlijke omstandigheden, minister, ben ik niet in de gelegenheid geweest de zeer uitvoerige besprekingen in de commissie nauwlettend te volgen, waarvoor nogmaals mijn verontschuldiging, maar als u eerlijk bent, weet u dat dit niet mij gewoonte is, zeker niet wanneer het de belangen van personen met een handicap betreft.

Toch neem ik de vrijheid hier vandaag het woord te nemen. Ik zal niet ingaan op alle details, dat zou niet correct zijn, maar ik heb toch een aantal algemene bedenkingen. Die maak ik niet, mevrouw Jans, zoals u juist meende te moeten opmerken, vanuit een negativisme. Het was allesbehalve correct om dat te zeggen over de leden van de oppositie. Ik spreek vanuit een oprechte bezorgdheid.

Het is een belangrijk ontwerp van decreet, dat al lange tijd werd aangekondigd. Het ontwerp van decreet, ik geef dat toe, bevat een aantal mooie principes waar, denk ik, iedereen zich kan in terugvinden. Het ontwerp van decreet wil ingrijpende wijzigingen verwezenlijken binnen de sector van personen met een handicap met een fundamenteel andere manier van werken, denken en financieren. Maar als geheel is het een gemiste kans. En dat betreurt ik bijzonder.

Reeds meer dan tien jaar wordt er door de Vlaamse Regering een definitieve oplossing ten gronde aangekondigd. Toen ik in het commissieverslag las dat collega Van Malderen vindt dat wie beweert dat een transitieproces op enkele jaren tijd kan worden beslecht, de mensen een rad voor de ogen draait, moest ik toch wel even de wenkbrauwen fronsen. In meer dan tien jaar had meer gerealiseerd kunnen worden. Al meer dan tien jaar formuleren de verschillende Vlaamse regeerakkoorden duidelijke beloften, maar wanneer we naar de praktijk kijken, moeten we durven erkennen dat er weinig is veranderd.

In het Vlaams regeerakkoord van 2004 – toen zat u ook in de meerderheid – konden we lezen dat de toenmalige coalitie, op Open Vld na dezelfde als de huidige coalitie, de wachtlijsten zou wegwerken tegen het einde van de legislatuur, tegen mei 2009. Daar was de vorige Vlaamse Regering na vijf jaar niet in geslaagd.

In extremis werd tijdens de laatste zitting van het parlement de fameuze resolutie-Martens aan bod. De resolutie werd zo genoemd omdat sommige partijen de naam van mijn partij hier niet bij wilden vermelden, ook al had ik hard meegewerkt aan de voorbereidingen en ook al had toenmalig minister Heeren in de commissie gezegd dat dit voor haar geen probleem was.

U lacht, mevrouw Jans, maar u zult zich de hele discussie nog wel herinneren. Het Vlaams Parlement heeft toen de resolutie-Martens unaniem, gelukkig, goedgekeurd.

In 2009 heeft Vlaanderen het VN-verdrag geratificeerd, waarbij aan elke persoon met een handicap het recht op inclusie en zelfbeschikking werd gegeven. Elke – met de klemtoon op elke – persoon met een handicap heeft volgens dit VN-verdrag recht op een volwaardige plaats in de samenleving en op de regie van zijn of haar eigen leven. Het is de plicht van de overheid erover te waken dat personen met een handicap volledig kunnen participeren aan de samenleving. Tot op vandaag is dit niet gerealiseerd. Een echt inclusief beleid is in Vlaanderen vandaag onbestaande.

Deze legislatuur kwam er ook Perspectief 2020, waarin het principe van streven naar zorggarantie voor personen met een handicap naar voren werd geschoven. Dat is een mooi principe, maar ‘streven naar zorggarantie’ is nog geen waarborg op de realisatie van zorggarantie. Streven naar zorggarantie houdt geen recht op zorg in, en dat is wat Vlaanderen moet garanderen aan iedere persoon met een handicap: een echt, juridisch afdwingbaar recht op zorg zoals er zoveel andere afdwingbare rechten juridisch zijn verankerd in de Grondwet, in wetten en in decreten.

Minister, collega's, er zijn tijdens deze legislatuur inspanningen gedaan, dat geef ik toe. Er zijn behoorlijk meer middelen vrijgemaakt en er zijn plaatsen gecreëerd. Ondanks deze

inspanningen blijven de wachtlijsten nog altijd stijgen. U kent mijn pleidooi: als Vlaanderen echt een oplossing wil, maar dan met een andere invulling van de beschikbare financiële middelen, moeten we durven te erkennen dat er meer mogelijk zou zijn. U kent mijn visie: stop met aan iedere minister zijn deel van de taart te geven, maar kijk eerst naar de echte noden in Vlaanderen en pak die prioritair aan. Dit is een van de dossiers die bij prioriteit zouden moeten worden aangepakt.

Collega's, we moeten toch de vraag durven te stellen waarom het zo lang heeft geduurd vooraleer de Vlaamse Regering met een ontwerp van decreet naar het Vlaams Parlement is gekomen.

En ik geef toe, mevrouw Jans, dat men in dit soort dossiers niet over één nacht ijs mag gaan. Er zijn voorbereidingen en grondige besprekingen nodig met de sector, binnen het parlement, de administratie, de meerderheid enzovoort.

Dat is nodig, maar we moeten toch ook durven te zeggen dat deze Vlaamse Regering dit veel vroeger had moeten doen. Ze wist – dat mag ook wel eens worden onderstreept – dat ze kon rekenen op de steun van de oppositie over alle partijgrenzen heen. Iedereen is het erover eens dat dit een dossier is dat absolute topprioriteit verdient.

Net zoals de resolutie-Martens, die unaniem werd goedgekeurd door het Vlaams Parlement op het einde van vorige legislatuur, ruikt ook dit ontwerp van decreet naar een soort verkiezingspropaganda. Dat kan geen echt ernstig decretaal werk worden genoemd.

Vandaag bespreken we eindelijk het langverwachte decreet. De vraag is alleen wat hiervan concreet zal worden gerealiseerd. Mevrouw Vogels had het er ook al uitvoerig over in haar betoog. Ik heb hierbij heel veel vragen. Het is het zoveelste kaderdecreet dat aan het Vlaams Parlement wordt voorgelegd en waarin een aantal principes naar voren worden geschoven, maar waarbij er heel weinig duidelijkheid bestaat over de concrete invulling ervan.

De concrete invulling zal moeten blijken uit de uitvoeringsbesluiten, maar, collega's, dat zal het werk worden van een volgende Vlaamse Regering. Welke zekerheid is er vandaag dat een nieuwe Vlaamse Regering hieraan prioriteit zal geven? Welke zekerheid is er vandaag dat een nieuwe Vlaamse Regering dit decreet zal uitwerken in de praktijk? En op welke wijze?

Minister, het is al gezegd, maar ik wil toch ook nog even beklemtonen dat de houding van de N-VA, toch ook een coalitiepartner van u, me opvalt. In haar verkiezingspropaganda – die nota bene werd voorgesteld op de dag voor de bespreking van dit ontwerp van decreet in de commissie – verdedigt ze de lijn van dit ontwerp van decreet allesbehalve en voert ze eigenlijk oppositie tegen de uitgestippelde krijtlijnen ervan. Ik heb daar mijn grootste twijfels bij.

En het budget? Er komt een volledig nieuw financieringssysteem. In de toekomst zal het budget de persoon met een handicap volgen. Het wordt opgesplitst in twee trappen. Er komt een basisfinancieringsbudget waarmee een persoon met een handicap de eigen zorg en ondersteuning op maat kan organiseren, een budget dat voor iedereen gelijk zal zijn – zo heb ik toch kunnen lezen. En er komt een tweede trap met cash en/of voucher voor wie zwaardere en handicapspecifieke zorg nodig heeft.

Maar wat houdt dit financieringssysteem concreet in wanneer we kijken naar de budgetten die ter beschikking moeten worden gesteld om dit systeem in de praktijk mogelijk te maken? Hoe groot zal het basisondersteuningsbudget zijn? Als dit niet voldoende hoog is om personen met een handicap echt te ondersteunen, zal het slechts een pleister op een houten been zijn en zullen personen met een handicap er niet op vooruitgaan, integendeel. Als deze ondersteuning onvoldoende groot zal zijn, waarschuw ik u nu reeds dat de toekomst voor personen met een handicap nog minder rooskleurig zal zijn.

En dan de belangrijke tweede trap: hoe zal die worden gerealiseerd en concreet worden vertaald? Wie gaat bepalen wat de omvang van het cashbudget en/of de voucher zal zijn? Hoe zal de toepassing en invulling van de voucher worden gerealiseerd? Hier blijven vele vragen

open. Ze zijn gesteld in de commissie, ik heb het hele verslag nauwkeurig gelezen en ik heb nergens het antwoord gelezen. Zal iedere persoon met een handicap gelijke toegang krijgen tot alle mogelijkheden die op de markt beschikbaar zijn? Op welke wijze zal er controle gebeuren op de kwaliteit van de diensten die met een voucher kunnen worden gefinancierd? Hierover bestaat niet de minste duidelijkheid. Nochtans zijn de slaagkansen van dit decreet sterk afhankelijk van de middelen die ter beschikking worden gesteld. En voor alle duidelijkheid, de invoering van de zorgvoucher op zich is positief. Het is een essentiële mijlpaal richting zorgzekerheid.

Wie zal recht hebben op een basisondersteuningsbudget? Zal iedere persoon met een handicap minstens een basisbudget krijgen zoals gepland is in de conceptnota persoonsvolgende financiering? Of komt er toch een programmatie zoals minister van Financiën Muyters heeft gesteld? Als er sprake zal zijn van een programmatie waarbij op jaarbasis een maximaal aantal toe te kennen budgetten wordt bepaald, zal dit in de praktijk uitdraaien op nieuwe wachtlijsten. Dit kan en mag zeker niet de bedoeling zijn.

Voor veel personen met een handicap met een grotere nood aan ondersteuning zal het basisondersteuningsbudget niet voldoende zijn. De ondersteuning in de tweede trap – de zogenaamde vijfde cirkel – zal toegankelijk zijn voor personen met een handicap voor wie het basisondersteuningsbudget onvoldoende is, op voorwaarde dat ze behoren tot de groep met de grootste ondersteuningsnood. Welke criteria zullen worden gehanteerd om te bepalen wat de grootste ondersteuningsnood is? Wanneer er geen correcte invulling van dit principe wordt gegarandeerd, zal er geen sprake zijn van echte zorg op maat wat nochtans noodzakelijk is, wil Vlaanderen het verdrag van de Verenigde Naties naleven.

Ik kan hier vandaag alleen de hoop uitdrukken dat iedereen de kans krijgt zijn zorg zo goed mogelijk zelf te kunnen organiseren. Vandaag staan veel personen met een handicap op een wachtlijst zonder uitzicht op verbetering. Voor veel gezinnen wordt de toestand bijzonder schrijnend en ondraaglijk. Welke zekerheid hebben deze mensen, als ze niet behoren tot de groep met de grootste ondersteuningsnood, dat zij echt vooruitgeholpen zullen worden, dat ze niet enkel een basisondersteuning zullen krijgen, maar ook middelen om echte ondersteuning te realiseren?

Minister, ik zal hier nogmaals een veelgestelde vraag herhalen, in de hoop in extremis duidelijkheid te krijgen. Mevrouw Vogels heeft zich daarnet tot mevrouw Jans gericht, ik richt mij tot u. Minister, licht eens een tipje van de sluier op. Geef eindelijk eens meer duidelijkheid over de financiering van het hele systeem dat hier in dit ontwerp van decreet naar voren wordt geschoven. Zal er in de budgettaire context van de volgende Vlaamse Regering voldoende marge zijn om dit nieuw systeem uit te rollen, zeker nu in uitvoering van de zesde staatshervorming er zoveel extra bevoegdheden naar Vlaanderen komen maar zonder de nodige financiële middelen?

De regionale prioriteitencommissies zullen moeten bepalen wie een beroep kan doen op budgetten voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. Zij zullen de prioriteiten bepalen.

Minister, het is herhaaldelijk aan bod gekomen in de commissie, onder andere naar aanleiding van vragen om uitleg en interpellaties, dat er vandaag veel kritiek is op de wijze waarop deze regionale prioriteitencommissies werken. Zij oordelen al te vaak dat personen met een handicap die nog een beroep kunnen doen op hun omgeving, moeten blijven wachten, ook al is de situatie voor de omgeving absoluut onhoudbaar geworden. Ik hoop dat er waarborgen komen dat deze manier van denken wordt verlaten en er meer objectieve criteria zullen worden gehanteerd bij de beoordeling en dat in de nieuwe visie iedereen op gelijke voet zal worden behandeld, wat vandaag niet het geval is.

Collega's, dit ontwerp van decreet geeft aan de reguliere welzijnszorg een belangrijke opdracht. De vraag die we hierbij moeten stellen, is of deze sector voldoende voorbereid is

om deze opdrachten ook in praktijk uit te voeren. Er moet bijvoorbeeld binnen gezinshulp voldoende personeel beschikbaar zijn, en deze diensten moeten, in tegenstelling tot vandaag, voldoende flexibel kunnen werken. Ze moeten ook bereid zijn om op onregelmatige uren te werken en waarborgen geven op het vlak van continuïteit.

Nog veel belangrijker is de vertrouwensband met de persoon met een handicap. Wanneer we vandaag kijken naar het systeem van persoonlijke assistentie, is er één assistent met wie de persoon met een handicap een vertrouwensband kan opbouwen en behouden. Binnen gezinshulp bijvoorbeeld is dit niet het geval. Nochtans is die vertrouwensband, zeker voor personen met een handicap, zeer belangrijk.

Er is ook de mogelijkheid een beroep te doen op het systeem van dienstencheques. Positief, geen commentaar, maar in praktijk moeten we vaststellen dat de laatste tijd de kostprijs van de dienstencheques sterk is gestegen en dat het aantal dienstencheques waar men op jaarbasis mee kan werken, sterk beperkt is. Ook hiermee moeten we rekening houden. Zal dit op een andere manier worden opgevangen?

Dan is er de waardering van de mantelzorg. Collega's, mantelzorgers krijgen in dit ontwerp van decreet een belangrijke verantwoordelijkheid. Ik hoor leden van de meerderheid graag verkondigen dat mantelzorgers waardering verdienen. Dat is een mooi principe en een belangrijk uitgangspunt. Dat is ook iets wat in alle partijprogramma's terug te vinden is. Maar concreet heb ik nog geen enkele meerderheid gekend – ik zit hier nu toch al enkele jaren – die daar ook werk van heeft gemaakt.

Ik heb enige tijd geleden een voorstel van resolutie ter zake ingediend, dat echt werk maakt van waardering voor de mantelzorg. Als het u echt na aan het hart ligt, steun dat dit voorstel en vertaal het mooie principe van waardering voor de mantelzorg dan ook daadwerkelijk in de praktijk.

Collega's, het nieuwe financieringssysteem rekt vooral op de omgeving, op het persoonlijk netwerk van de persoon met een handicap. Vandaag stellen we in praktijk vast dat dit al realiteit is. Maar wat zal er in de toekomst gebeuren wanneer de situatie van de omgeving, van het gezin waar de persoon met een handicap leeft, onhoudbaar is geworden? Zal er zekerheid aan die mensen worden gegeven dat ze onmiddellijk opvang krijgen, dat er een plaats in een voorziening zal worden gegarandeerd? Ook daar krijgen wij geen antwoord op. Wordt er minstens over gewaakt dat ze kunnen rekenen op een plaats in de dagbesteding of op thuisbegeleiding? Als ik het goed begrepen heb, zitten permanente activiteiten in een dagcentrum bijvoorbeeld achter de toegangspoort. Moeten die mensen daar eerst geraken vooraleer ze er een beroep op kunnen doen? Zullen ze daar snel een beroep op kunnen doen? Als dat niet het geval is, dan kunnen we zeker niet spreken van inclusie. Dit ontwerp van decreet verhoogt de druk op de omgeving van de persoon met een handicap en dit mag zeker niet de bedoeling zijn.

Gaan de wachtlijsten verdwijnen? Misschien zullen ze, althans in theorie, kleiner worden omdat enkel personen met een handicap die toegelaten worden tot de tweede trap in het financieringssysteem, de zogenaamde vijfde cirkel, in aanmerking zullen komen voor deze wachtlijsten. Maar ik vrees dat een grote groep personen met een handicap gewoon uit de wachtlijsten zal verdwijnen, omdat hun zorgbehoefte niet zwaar genoeg zal worden geacht en ze geen beroep kunnen doen op bijkomende financiering.

Terecht waarschuwde mevrouw Vogels er tijdens de commissiebesprekingen voor dat de overgrote meerderheid van mensen met een zorgbehoefte, zoals erkend door het VN-verdrag, uit het systeem zullen worden gesloten en het zullen moeten stellen met een basis-ondersteuningsbudget, waarover de grootste onduidelijkheid bestaat. Het aantal mensen dat geen gebruik kan maken van het recht op ondersteuning om volwaardig te participeren aan de samenleving, zal daardoor groeien in plaats van krimpen. De armoede en vereenzaming van die groep zullen toenemen, met als gevolg geen inclusie maar uitsluiting.

Het decreet moet in principe in werking treden op 1 januari 2015. Dat is binnen een halfjaar. De vraag moet worden gesteld of dit echt realistisch is. Minister, welke garanties hebt u dat een volgende Vlaamse Regering hieraan prioriteit zal willen geven en snel werk zal willen maken van de uitvoeringsbesluiten? Ik heb daar ernstige twijfels bij, zeker gelet op de houding van de N-VA. We mogen er toch van uitgaan dat deze groep in de volgende coalitie zeer sterk vertegenwoordigd zal zijn.

Voorzitter, ik vroeg daarnet aan de heer Van Hauthem of een laatste speech in het parlement ook een naam heeft, zoals de eerste speech, die men een maidenspeech noemt. (*Opmerkingen van de heer Matthias Diependaele*)

Dat vind ik, mijnheer Diependaele, niet echt een compliment.

Ik ken daar de naam niet van, maar alle gekheid op een stokje: dit zal hier mijn laatste speech zijn.

Voorzitter, ik heb in een mail die wij gisteren hebben gekregen, kunnen lezen dat, ondanks vele pijnpunten, de gebruikers vrij tevreden zijn met dit ontwerp van decreet. Zij beschouwen het als een geruststelling dat de volgende Vlaamse Regering de lat hoger zal leggen. Hoop doet leven, wordt gezegd, maar dit is misschien wel naïef, want hierover bestaat geen zekerheid. Ik kan alleen de hoop uitdrukken dat de volgende Vlaamse Regering deze mensen niet zal ontgoochelen. Ik zal er niet meer bij zijn om erover te waken.

Er blijven vele vragen onbeantwoord. Er blijven veel onduidelijkheden. Mijn fractie wenst vooral snellere garanties op zorgzekerheid en de invoering van een echt juridisch afdwingbaar recht op zorg, want dat is en moet het streefdoel blijven.

Voorzitter, ik zeg met zeer veel pijn in het hart dat ik niet de kans krijg om een nieuw mandaat op te nemen hier in het Vlaams Parlement, waar ik gedurende meer dan twintig jaar heb mogen werken en waar ik in de commissie Welzijn – ik durf dat te zeggen – toch vrij actief ben geweest. Iedereen weet dat ik het dossier van personen met een handicap altijd bijzonder nauwgezet heb opgevolgd. Hopelijk – en ik zal proberen daarover te waken – zullen nieuwe collega's van mijn fractie de volgende legislatuur met evenveel inzet en gedrevenheid de belangen van personen met een beperking verdedigen want, collega's, er is helaas nog veel, bijzonder veel werk aan de winkel. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mevrouw Dillen, voor mij is het ook geen maidenspeech maar een afscheidsspeech.

Voorzitter, minister, collega's, het voorliggende ontwerp van decreet is tijdens deze legislatuur op vele ogenblikken het onderwerp geweest van heel wat debatten, gedachte-wisselingen, hoorzittingen en parlementaire vragen. Zonder twijfel is de idee die aan de basis ligt van dit ontwerp van decreet liberaal: de budgetten in handen geven van de mensen en niet van de structuren.

In de tien jaar dat ik in het parlement zit, heb ik meer dan eens het pleidooi gehouden om het persoonsgebonden budget algemeen in te voeren. Nu, met het voorliggende ontwerp van decreet, zou je denken dat het eindelijk zover is gekomen. Nochtans is de discussie hierover nooit heviger geweest dan nu. In de afgelopen maanden hebben we constant gedebatteerd over heel veel bezorgdheden die niet alleen leven bij de oppositie, maar ook bij de personen met een handicap, en ja, ook bij koepels van voorzieningen. En ja, mevrouw Jans, ook wij hebben de open brief gekregen. We hebben die met veel aandacht gelezen. U hebt een opsomming gegeven van wat er allemaal in staat. Ik ga geen opsomming geven van wat er in de andere brieven staat. Zoals ik in de verslaggeving heb toegelicht, zijn er inderdaad twee groepen: zij die het ontwerp van decreet een kans willen geven en zeggen: beter iets dan niets, en zij die zeggen: halt, doe niet verder.

Het zijn dus geen hersenspinsels van een volksvertegenwoordiger uit de oppositie, of vanuit een negatieve ingesteldheid. Het zijn echte bezorgdheden. Het gaat bijvoorbeeld over het basisondersteuningsbudget, over de meerwaarde ervan of net het ontbreken van de meerwaarde ervan. Het gaat over de concentrische cirkels en wat die betekenen voor de mate waarin van mantelzorgers wordt verwacht dat ze de zorg op zich nemen, moeten of kunnen nemen, en wanneer de overstap naar de handicapspecifieke zorg zal worden aanvaard.

Al die discussies hebben sowieso een meerwaarde opgeleverd. Ze brachten toch enkele verhelderingen. Minister, zo hebben u en de meerderheid verklaard dat het persoonsvolgend budget zal kunnen worden ingezet voor de financiering van alles wat vandaag met een PAB kan worden gefinancierd. Daarop zou niet worden ingeboet.

Minister, u hebt ook verklaard dat de keuze voor een cashbudget of een voucher gebeurt na de bepaling van de hoogte van het budget. Dat is niet onbelangrijk. U hebt ook verklaard dat men met een cashbudget evenveel zorg zal kunnen kopen als met een voucher, die zoals het decreet duidelijk stipuleert, een zorggebonden en een organisatiegebonden component bevat, maar dat het technisch niet gemakkelijk zal zijn.

Minister, ondanks uw verklaringen blijven er nog veel vragen overeind. Het feit dat we niet de minste indicatie hebben over de hoogte van een basisondersteuningsbudget, is iets wat mij mateloos stoort. Ik verwacht van u niet dat u me dat bedrag tot op de euro kunt meedelen, maar wel dat u iets kunt zeggen over de grootteorde. U verwijst naar de volgende regering, maar – we moeten eerlijk zijn – als het basisondersteuningsbudget niet een minimaal bedrag is, dan is het een illusie te denken dat mensen zullen kiezen voor een basisondersteuningsbudget en geen vraag zullen stellen naar een budget niet-rechtstreekse zorg en ondersteuning.

In de meerjarenanalyse van het VAPH, van wie we een toelichting hebben gevraagd en ook gekregen, lazen we dat het VAPH verwacht dat een heel groot deel van de mensen met een handicap van hun huidige handicapspecifieke ondersteuning volledig of deels zouden overstappen naar een basisondersteuningsbudget. Het VAPH gaat uit van 90 procent van deze mensen. Dat is een fikse veronderstelling, zeker als je weet dat er nog niet eens een bedrag werd gekleefd op het basisondersteuningsbudget. Laat me toe te stellen dat dit voor mij een toch wel opmerkelijke werkwijze is.

Het is ook verwonderlijk dat we vandaag, 23 april, nog steeds geen antwoord kunnen bieden op de vraag wat we ons moeten voorstellen bij dat basisondersteuningsbudget. Collega's, we moeten goed beseffen dat het decreet in werking zal treden op 1 januari 2015. Vanaf die dag zal aan een eerste groep van mensen zo'n basisondersteuningsbudget moeten worden uitgekeerd. Dat is binnen ruim een halfjaar. Hoe gaan we dit in godsnaam geregeld krijgen, niet het minst budgettair? Intussen zijn er nog eens verkiezingen, gevolgd door mogelijk weken- of maandenlange regeringsonderhandelingen. En welke financiële verwachtingen zal je creëren, laat staan engagementen waartoe je een volgende regering nu al verplicht?

In de tweede trap van financiering kunnen mensen een beroep doen op een groter, persoonsvolgend budget, het zogenaamde budget niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. Dat kan worden besteed aan de verschillende vormen van zorg in de vijf concentrische cirkels en daarbuiten. Tenminste, dat verklaarde u, minister. De meerderheid heeft uiteindelijk zelfs nog een amendement in die zin ingediend om dat te verduidelijken in een artikel. Wij hadden ook een amendement ingediend, eerder expliciet stellend waarvoor je het cashbudget zoal zou kunnen gebruiken. Zeer ruim, niet-limitatief. Maar de meerderheid weigerde dat amendement. En dus gaan we dit vandaag opnieuw indienen, zoals mevrouw Vogels al zei. Wat we duidelijk in een decreet kunnen schrijven, moeten we als wetgever niet nalaten. 'Goede afspraken, goede vrienden', zoals het spreekwoord zegt. Ik denk dat dit hier ook het geval is.

Als zo'n amendement een essentiële bekommernis bij de oppositie kan wegnemen en klaarblijkelijk ook overeenstemt met wat jullie zelf wensen, waarom zouden we het dan niet gewoon goedkeuren?

Het spijt mij dat de heer Sauwens net de zaal heeft verlaten, want dit is nu net een voorbeeld van wat hij daarnet stelde. Meerderheid en oppositie zouden elkaar moeten kunnen vinden in iets wat ten goede komt aan diegene voor wie we het decreet maken.

Dan komen we bij de vermaatschappelijking van de zorg, het betrekken van de hele maatschappij in het opnemen van de verantwoordelijkheden ten aanzien van de medemens. Wie kan daartegen zijn? Niemand. Echt niemand. Maar de vraag is alleen hoe rekbaar die vermaatschappelijking van de zorg is. Hoe vrij is de keuze van de persoon met een beperking om in meer of mindere mate een beroep te doen op zijn netwerk? En omgekeerd: hoe vrij is de keuze van het netwerk om op een bepaald ogenblik de handdoek in de ring te gooien? En wat als iemand met een beperking gewoon geen beroep wil doen op zijn of haar gezin, familie of vrienden? Wat als iemand weigert om zijn of haar netwerk tot het uiterste uit te putten, de zogenaamde drie cirkels? Zullen die mensen dan vlot kunnen of mogen doorschakelen van hun basisondersteuningsbudget naar een budget niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning als ze duidelijk meer zorg nodig hebben? U zegt zonder enige twijfel ja. Maar sta mij toe te zeggen dat ik daar niet zo zeker van ben.

Net gisterenavond heb ik in mijn bus het semestrieel verschijnende krantje 'De Mantelzorger' gevonden. Achteraan heb ik een artikel gelezen over een overigens door de Vlaamse overheid betaald boekje getiteld 'Mijn mama of papa heeft zorg nodig'. We denken vaak dat het altijd gaat om ouders die voor kinderen zorgen. Het omgekeerde bestaat echter ook. In dit boekje wordt aan kinderen de vraag gesteld hoe het voor hen is als hun mama of papa zorg nodig heeft.

Ik citeer even een aantal antwoorden: "Ik maak me de hele tijd zorgen", "Ik help veel in het huishouden", "Ik help mama of papa met wat hij niet kan", "Ik ben soms moe van al dat helpen", "Ik heb niet altijd tijd genoeg voor mezelf", "Ik voel me soms schuldig omdat ik niet altijd zin heb om te helpen", "Ik ben kwaad omdat niemand begrijpt hoe het is", "Ik ben verdrietig omdat andere kinderen of volwassenen het nog erger maken met hun stomme opmerkingen". Dat zijn een aantal citaten van mantelzorgers.

Ik stel vast dat dit ontwerp van decreet inhoudt dat nog steeds met een prioriteitencommissie zal worden gewerkt. Ook andere sprekers hebben hier al naar verwezen. Ik weet natuurlijk dat onbeperkte budgetten een illusie zijn en dat een prioritering van de zorgvragen aan de orde zal blijven. Ik merk echter wat opnieuw de bedoeling is. Na alle miserie die we de voorbije jaren hebben meegemaakt, zal opnieuw met een prioriteitencommissie worden gewerkt. Ik vraag me af of we dan echt geen lessen hebben geleerd.

We hebben gezien dat de prioriteitencommissies vooral bezig waren met de verdeling van de schaarste. Het VAPH heeft de prioriteitencommissies in het leven geroepen om zich van de eigen verantwoordelijkheden te ontlasten. Het VAPH heeft enkele mensen bij elkaar gezet en gevraagd zich uit te spreken over de vraag welke zorgvraag nu eigenlijk het meest urgent is. Ze zijn echter allemaal even urgent.

Minister, vaak was het feit dat iemand het eigen netwerk niet wilde of niet kon inschakelen net de doorslaggevende reden om zijn zorgvraag al dan niet voorrang te geven. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat de zorggebruikers, de personen met een handicap of hun ouders, die deel van de Oost-Vlaamse prioriteitencommissie uitmaakten er uiteindelijk de brui aan hebben gegeven. Ze konden het mentaal niet langer aan te moeten kiezen uit de zovele zorgvragen waarmee ze werden geconfronteerd. Ze wisten immers dat elke keuze voor iemand zou resulteren in drama's voor anderen. Met uw ontwerp van decreet wilt u, samen met uw meerderheid, dit instrument in stand houden.

Het ontwerp van decreet beoogt bovendien een zorggarantie met betrekking tot alle zorgvragen. Die garantie zal er weliswaar pas tegen 2020 zijn. Indien u zich nu sterk maakt dat er ten gevolge van dit ontwerp van decreet tegen 2020 geen wachtenden meer zullen zijn, hebt u toch geen prioriteitencommissie meer nodig?

Ik vraag me dan ook af waarom ons amendement is weggestemd. Misschien zal iedereen tijdens de middagpauze nog tot inzicht komen. Hopelijk zal iedereen ons subamendement deze namiddag wel steunen.

Ik merk dat velen twijfels hebben bij de vele tientallen miljoenen euro's die we nodig zullen hebben om het basisondersteuningsbudget te kunnen financieren. We zullen tientallen miljoenen euro moeten inzetten. Zal er daarnaast nog voldoende financiële ruimte zijn voor de financiering van de tweede trap, de veel belangrijker niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning en dan vooral de dure handicapspecifieke zorg en ondersteuning? Zal er hiervoor nog voldoende geld zijn?

Het is een economische wetmatigheid, collega's, dat men een euro maar één keer kan uitgeven. Dat leidt ons tot een cynische vaststelling, minister. U stelde en stelt nog steeds dat het tweetrapsfinancieringsmodel dat u voorstelt, nodig was en is omdat de uitvoering van het oorspronkelijke PGB-decreet van meer dan tien jaar geleden onbetaalbaar zou zijn. Ik moet zeggen dat ik daar tot op vandaag nog steeds geen zinnige uitleg voor gekregen heb. Niets, maar dan ook niets in het PGB-decreet heeft ons belet om te werken met beperkte budgetten voor al die personen met een handicap die, omringd door de zorgen van hun netwerk, slechts een heel beperkt stukje nood aan zorg en ondersteuning hebben.

Meer zelfs – en vandaar mijn cynisme: met uw eigen ontwerp van decreet roept u niet alleen een persoonsvolgende financiering in het leven, maar ook nog een basisondersteuningsbudget erbovenop. Daardoor riskeert u zelf een gigantische, niet te overziene budgettaire kost te creëren.

Daarenboven blijft het een heel bizar gegeven dat een van uw collega-meerderheidspartijen, de N-VA, straks dit ontwerp van decreet wel zal goedkeuren, maar enkele weken geleden in een verkiezingsbrochure stelde dat het basisondersteuningsbudget een schoolvoorbeeld is van een slecht en onzorgvuldig beleid. Als uw eigen regeringspartners dat al zeggen, wie zijn wij dan om dat tegen te spreken?

Collega's, dit ontwerp van decreet treedt in werking op 1 januari 2015. We hebben nog acht maanden te gaan. Ik hoop dat we niet zullen terechtkomen in de scenario's die we kennen van bij het decreet Kinderopvang, dat begin deze maand in werking trad en dat de zelfstandige opvang in rep en roer zette, dat we niet zullen terechtkomen in een situatie zoals met het decreet Integrale Jeugdhulp, dat in werking trad op 1 maart van dit jaar en waarbij collega Else De Wachter, alweer een coalitiepartner van u, opriep tot het opschorten van de uitrol over heel Vlaanderen.

Ik hoop dat op 1 januari 2015 elke actor op het veld zal weten wat het te lopen traject is, wat de rol is die hij moet spelen in het vernieuwde landschap, maar ik hoop vooral dat de persoon met een handicap duidelijk zal weten wat zijn of haar positie is, waar hij of zij terecht kan en dat hij de zorg zal krijgen die hij nodig heeft, op de wijze die hij of zij verkiest.

Minister, voor Open Vld zijn er te veel onduidelijkheden. Onduidelijkheden zijn ergens wel logisch in zo'n omvangrijk ontwerp van decreet, maar niet op de kernelementen ervan. Zoals reeds gesteld, hebben wij amendementen ingediend om een en ander duidelijker te formuleren. De meerderheidspartijen zijn daar niet op ingegaan.

Dan is er ook nog de grote budgettaire mist over dit ontwerp van decreet. Nochtans weten we dat dit ontwerp van decreet heel veel middelen zal vergen. Als het VAPH niet eens een raming kan maken van de kosten, waar zijn we in dit parlement dan mee bezig? Ik kan dan ook niet anders dan mijn opmerkingen en bekommernissen te herhalen, tot het allerlaatste moment, tot vandaag in de plenaire zitting. Ik wil niet dat iemand op 4 januari 2015 zal moeten zeggen: "We hadden dit niet kunnen voorzien." Al die elementen maken dat wij onze goedkeuring niet aan dit ontwerp van decreet kunnen hechten.

Collega's, ik heb me de voorbije tien jaar in dit parlement steeds consequent opgesteld in het brengen van mijn verhaal over welke richting we in ons zorg- en welzijnsbeleid moeten

uitgaan. Ik ben die boodschap, voor sommigen ongetwijfeld tot vervelens toe, blijven herhalen, zowel in de oppositie als in de meerderheid. In die laatste situatie moet je in staat zijn om compromissen te sluiten. Maar ook in de oppositie heb ik getracht om over de grenzen van meerderheid en oppositie heen tot een gezamenlijke indiening of goedkeuring van resoluties of decreten te komen, steeds constructief via overleg of via amendementen.

Ook bij de bespreking van dit ontwerp ben ik mijn boodschap blijven herhalen, ben ik de hand blijven uitsteken. Een visie consequent uitdragen, maar waar mogelijk in alle constructiviteit en redelijkheid ook trachten te komen tot een consensus. Tien jaar lang heb ik gepleit voor sturing van zorg en ondersteuning door de zorggebruiker. Tien jaar lang was ik vragende partij voor de gelijke behandeling van alle initiatiefnemers op het werkveld. Vanuit de oppositie heb ik die visie niet altijd beleidsmatig kunnen vertalen in wetgevend werk, maar ik kan wel zeggen dat ik een steentje in de rivier heb verlegd, dat de geesten zijn gerijpt. Zelfgenoegzaamheid is echter niet op zijn plaats, want het werk is zeker niet af. Ik hoop dat mijn opvolgers in dit parlement mijn strijd tot de hune zullen maken. (*Applaus*)

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Collega's, voor de verdere gang van zaken: er is nog een betoog van de heer Van Malderen en van mevrouw Stevens. Ik veronderstel dat de minister een repliek wil geven. Dus ik stel voor dat ik nu de vergadering sluit. Om 14 uur zijn er dan actuele vragen, waarna we het debat voortzetten over dit ontwerp van decreet houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap. Om minister Vandeurzen te belonen, bespreken we dan ook nog het ontwerp van decreet betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg. Dat sluit daar immers bij aan. Dan gaan we verder met het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXIV, en vervolgens met het ontwerp van decreet tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

■

MOTIE van de heren Björn Rzoska en Dirk Peeters tot onderzoek door het Rekenhof naar de ontwerpovereenkomst tussen de nv BAM en de nv Liefkenshoektunnel enerzijds en het financieel model achter de Oosterweelverbinding anderzijds, ingediend door de nv BAM bij het Instituut voor de Nationale Rekeningen op 17 maart 2014 – 2533 (2013-2014) – Nr. 1

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Dirk Peeters bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, voor het sluiten van de vergadering wil ik u nog vragen om met toepassing van artikel 96 van het reglement onze motie ter raadpleging van het Rekenhof met betrekking tot de kosten voor de Oosterweelverbinding nog op de agenda te plaatsen.

De voorzitter: We zullen ons daar later over uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanmorgen.

We komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 12.53 uur.

■